

ALUMINIJ

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GLINICE
IN ALUMINIJA „BORIS KIDRIČ“ KIDRIČEVO

STEVILKA 3

MAREC 1977

LETNIK XV.

Spomin na Borisa Kidriča

»Na takih borbah je zidana vsa zgodovina človeškega napredka«. Take so bile poslovilne besede tovariša Edvarda Kardelja, ki je spregovoril ob odprtju grobu svojemu dragemu tovarišu Borisu Kidriču pred štirindvajsetimi leti, pred odprto grobnico narodnih herojev v Ljubljani v kateri počiva eden izmed naših največjih gospodarstvenikov ter borcev za pravice delavcev in lepši jutrišnji dan vsega človeštva.

V naših srcih ne bo nikoli izbrisan tisti žalostni dan 11. april 1953, ko smo z bolečino v srcih izvedeli, da našega dragega Borisa Kidriča ni več med nami. Z njim je umrla osebnost za katero v tistih časih pa tudi v naprej ni bilo nadomestila, saj je bil prav tovariš Kidrič gospodarstvenik, ki je vedel, kaj je treba storiti v najhujših trenutkih po vojni, ko smo se znašli pred porušeno domovino, ki jo je bilo potrebno izgraditi na novo — na novih socialističnih samoupravnih temeljih. Veliki ambiciozni na-

črti dragega Borisa so šli z njim v prerani grob.

Umril je človek, ki je dosegel redko visoko skladnost med poletom svoje revolucionarne volje ter in utemeljenostjo slehernege dejanja.

Boris Kidrič se je rodil 10. aprila 1912 na Dunaju, kot edini sin uglednega slavista ter prešernovca Franceta Kidriča. Ni potrebno posebej povdarjati, da je tovariš Boris Kidrič že v svojih mladih letih vedel kje je njegovo mesto, saj se je kot gimnazijec odlikoval s svojo nadpovprečno razgledanostjo in vsestranostjo svojega zanimanja.

Že kot mlad 17-letni dijak poljanske gimnazije v Ljubljani je izredno dobro obvladal vrsto poglobitnih del znanstvenega socializma. Njegovo zanimanje za vse napredno, kot na primer poznavanje predmeta, je razpravljal o filozofskih problemih Engelsovega »Anti-Duhringa«, ali pa Leninevega »Materializma in empiriokracizma«. Seveda pa je prav zaradi tega

bil med svojimi sovrstniki in somišljeniki izredno priljubljen, saj je užival ugled človeka, kateremu res ni mogoče oporekati duhovnega vodstva. Že zelo mlad je bil zaradi komunistične dejavnosti aretiran ter obsojen na leto zapora, katerega je prebil v mariborski kaznilnici.

Seveda pa za Borisa to ni bil zapor v katerem bi obupaval ampak mu je še kako poslužil, da je še bolj poglobljal svoje znanje o družbeni problematiki, kot da se je v celoti zavedal, kaj bo enkrat še potreboval v svojem življenju po svobodi o kateri ni nikoli niti za trenutek podvomil. Vedel je, da tak režim, ki nima podpore v ljudstvu ne more trajati vedno. Zato tudi ni nič čudnega, če se je takoj po vrnitvi iz zapora ponovno z vso zavzetostjo posvetil nadaljnemu razvijanju revolucionarnega gibanja na Slovenskem. Danes bi bilo zelo težko zbrati vse kar je tovariš Boris Kidrič po svoji vrnitvi iz zapora napisal v ilegalnem tisku, ki

(Nadaljevanje na 2. strani)

Z zasedanja delavskega sveta TGA

Delavski svet TGA se je sestel na svoji šesti redni seji 14. marca 1977. Razpravljal in sklepal je o naslednjih zadevah:

- seznanil se je z zbirnim zaključnim računom za leto 1976,
- sprejel je oz. določil kvoto sredstev za stanovanjsko gradnjo v letu 1977 v znesku 7.355.434,19 din, ki jih je skladno s temelji kadrovske politike TOZD in TGA za obdobje 1976—1980 razdelil takole:

1. odplačilo anuitete v jetu 1977 419.400,00 din
2. za individualno gradnjo 2.500.000,00 din
3. za usmerjeno gradnjo 4.436.034,00 din

Pri tem je tudi sklenil, da se naj v jetu 1978 predvidi v sklad skupne porabe še najmanj 700.000 din za individualno stanovanjsko gradnjo.

- razpisal je X. natečaj o dodelitvi posojila za gradnjo in nakup stanovanjskih hiš in VI. natečaj o dodelitvi posojila za rekonstrukcijo hiše ali stanovanja.

- sklenil je, da se razpiše delovno mesto »direktor sektorja za kontrolo kvalitete«, do zasedbe delovnega mesta po rednem razpisu pa je imenoval za vršilca dolžnosti direktorja sektorja za kontrolo kvalitete Stanka Debeljaka, dipl. ing., dosedanjšega vodjo STK.

- sprejel je program izvajanja dolčil zakona o združenem delu, v komisijo za izvajanje določil zakona o združenem delu pa je na predlog konference sindikata TGA imenoval: Stanka Perka iz TOZD tovarna aluminija

Jožeta Zupančiča iz TOZD tovarna glinice
Viktoria Markoviča iz TOZD vzdrževanje
Franca Toša iz TOZD promet

- sprejel je cenik uslug vzdrževanja.

- odobril je akontacijo na dotacijo za leto 1977 konferenci OOS TGA in sicer:

- za poslovanje sindikalne konference 50.000 din,
 - za godbeno sekcijo 50.000 din,
 - za proslavo Dneva žena 35.000.— din,
 - za kulturno dejavnost za kulturno dejavnost 10.000.— din,
 - za rekreacijsko dejavnost 10.000.— din.
- Sredstva bremenijo sklad skupne porabe, dotacije in ostalo.
Iz istih sredstev je odobril tudi dotacijo v višini

10.000 din. Posebni osnovni šoli Ptuj, ki organizira IX. republiške igre učencev posebnih osnovnih šol Slovenije, nad katerimi prevzema pokroviteljstvo TGA.

- Franca Vrliča, ki mu je prenehalo delovno razmerje v TGA, je razrešil dolžnosti odgovornega urednika, namesto njega pa je na predlog sindikalne organizacije TGA imenoval Franca Vrežeta, mlajšega.

- razpravljal je o predlogu delavskega sveta TOZD tovarna aluminija, da naj delavski svet TGA zadolži glavnega direktorja, da ukrepa v smislu 136. člena samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo TGA, ker meni, da so TOZD tovarne glinice, vzdrževanje, promet in delovna skupnost skup-

nih služb pri sprejemanju samoupravnega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov kršili 89. člen samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo TGA. Delavski svet TGA predloga DS TOZD tovarna aluminija, ni sprejel.

- ugotovil je, da so vsi delavski sveti TOZD združili sredstva za izdelavo projekta za gradnjo parkirnega prostora, in sicer:

- TOZD tovarna glinice 16.054.— din,
- TOZD tovarna aluminija 24.983.— din,
- TOZD vzdrževanje 21.225.— din,
- TOZD promet 7.738.— din.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Kako smo poslovali?

Iz tabele I in II je razvidno, kako smo poslovali v mesecu marcu in v obdobju I. — III. 1977.
Indeks 1977/1976 prikazuje odnos dosežene proizvodnje na pram proizvodnji v istem obdobju lanskega leta.

I. DINAMIKA PROIZVODNJE — INDEKSI FIZIČNEGA OBSEGA

Obrat	Plan	Doseženo		
		mesečno	kumulat.	77/76
A. GLINICA				
1. Izluženo				
— februar	100	96	96	84
— marec	100	98	100	92
2. Kalcinirano				
— februar	100	104	104	81
— marec	100	112	107	88
B. ALUMINIJ				
3. Elektroliza A				
— februar	100	100	101	98
— marec	100	100	101	99
4. Elektroliza B				
— februar	100	100	99	100
— marec	100	100	99	107
5. Livarna				
— februar	100	103	98	100
— marec	100	97	98	100
6. Anodna masa				
— februar	100	14	59	31
— marec	100	186	103	67

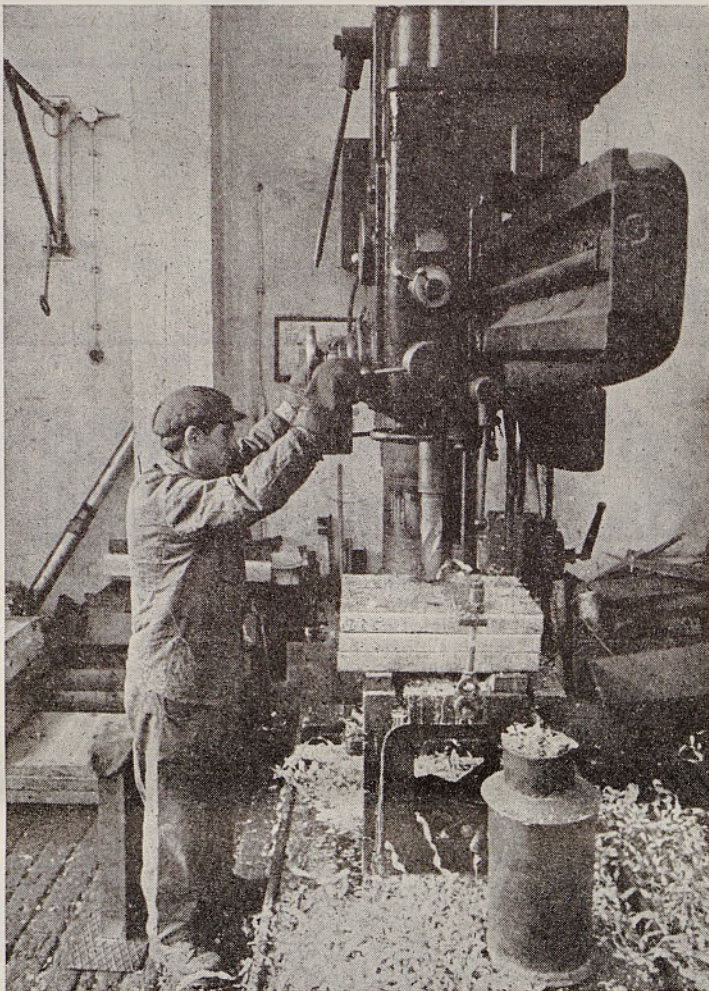
II. PRIKAZ PORABLJENIH SUROVIN NA ENOTO PROIZVODA — III/1977

Na 1 tono proizvoda	Plan	Indeks	
		marec	I—III/77
1. GLINICA			
Al — hidrant — Al ₂ O ₃			
— boksit	100	97	99
— NaOH	100	84	93
— para	100	88	91
— El. energija	100	90	95
2. ALUMINIJ			
Hala A			
— glinica	100	100	100
— anodna masa	100	108	103
— kriolit	100	98	68
— Al. fluorid	100	118	122
— El. energija	100	102	102
Hala B			
— glinica	100	100	100
— anodna masa	100	104	99
— kriolit	100	98	77
— Al. fluorid	100	116	112
— El. energija	100	100	101
3. ANODNA MASA			
Za izvoz:			
— petrolkoks	100	—	—
— katranska smola	100	—	—
Za domačo porabo			
— petrolkoks	100	102	103
— katranska smola	100	95	94
— El. energija	100	86	82

- Alojz Maroh, mat. št. 4260 iz hale B, se je ponesrečil 17. marca. Pri prebijanju peči 844 je ponesrečencu brizgnil tekoči kriolit po levi veči.
- Vlado Grabelšek, mat. št. 3524 iz hale B, se je ponesrečil 7. marca. Pri črpanju al. na peči 602 je pri aktiviranju zraka brizgnil tekoči al. na spojno cev ter ga opeknel po obrazu in levem očesu.
- Ivan Majoško, mat. št. 1130, iz anodne mase, se je ponesrečil 25. marca. Pri vožnji v službo je ponesrečenca zasleplil nasprotni vozeči avto z nezasenčenimi lučmi, zaradi tega je zavozil v jarek ter si nalomil nadlaktnico leve roke.

TOZD GLINICA

- Jurij Mojzež, mat. št. 2666 iz skupine za tekoče vzdrževanje, se je ponesrečil 1. marca. Pri ročnem razkladanju odpadnih jeklenih cevi na traktorsko prikolico, ga je udarila upognjena cev po kolenu desne noge.
- Franc Palčar, mat. št. 3423 iz glinice beli del, se je ponesrečil 11. marca. Pri nameščanju gumi cevi na jekleno cev, se je gumi cev snela in pritem polila ponesrečenca z vročo vodo. Dobil je opekline po stopalu leve noge.

Vrtanje

- Branimir Avguštin, mat. št. 4495 iz glinice beli del, se je ponesrečil 27. marca. Pri hoji po stopnicah k elevatorju za hidrat je ponesrečenec nerodno stopil in si zvil gleženj desne noge.
- Dušan Predovnik, mat. št. 4208 iz skupine za tekoče vzdrževanje glinice, se je ponesrečil 21. marca. Pri odkopavanju temeljev dekompozitjev, mu je padel drobci lužnate zemlje v levo oko.

TOZD VZDRŽEVANJE

- Janez Marinič, mat. št. 2111 iz gradbenega vzdrževanja, se je ponesrečil 30. marca. Pri izkopu jarka za ozemljitev portalnega žerjava v kotlarni si je ob udarcu ob siderni vijak poškodoval sredinec desne roke.
- Milan Slavinec, mat. št. 3267 iz elektro vzdrževanja, se je ponesrečil 31. marca. Pri varjenju elektro spirali za kalilno peč v strojni delavnici je ponesrečenec dobil opekline po sredincu desne roke.
- Ivo Pišek, mat. št. 4463 iz strojnega vzdrževanja, se je ponesrečil 17. marca. Pri rezanju osovine na hidraulični stikalnici mu je poškodovalo zapestje leve roke. Do nezgode je prišlo zaradi neurejenega okolja.
- Jožef Serdinšek, mat. št. 4157 iz gradbenega vzdrževanja, se je ponesrečil 2. marca. Na poti z dela je ob vključitvi na prednostno cesto pred upravnim poslopjem tovarne trčil z mopedom v osebni avto in se težje poškodoval.
- Ivan Pišek, mat. št. 512 iz strojnega vzdrževanja, se je ponesrečil 7. marca. Pri dvigovanju jeklene palice mu je ta enostransko izpadlo iz rok. Palica ga je udarila v prstane desne roke. Utrpel je lažjo poškodbo.

DS SKUPNE SLUŽBE

- Ivan Krneža, mat. št. 367 iz splošne službe se je ponesrečil 30. marca. Peljal se je s kolesom proti domu. V Njivercah je padel. Pri padcu si je poškodoval gleženj desne noge.
- Vera Dobljekar, mat. št. 126 iz komercialnega sektorja se je ponesrečila 8. marca. Ponesrečenki je pri hoji po parketu spodrsnilo, pri čemer je padla in si poškodovala desno nogo.

Čebine so slavile 40-letnico ustanovnega kongresa KPS

(Nadaljevanje s 1. strani)

kongres. Pred tem časom je bil tov. MARINKO v Goričanah aretiran in nato prisilno konfiniran v Trbovljah ter je tukaj živel v obdobju 5-ih let pred kongresom.

Tov. Miha MARINKO se takole spominja predobdobja ustanovnega kongresa: »Ko se je Edvard Kardelj vrnil tistega leta iz Moskve, me je poklical na sestanek v Ljubljano in mi tedaj poveril tehnično organizacijo sestanka za ustanovitev KPS. Zadolžen sem bil, da poiščem kar najbolj varen kraj za sestanek in organizacijo, za sprejem vseh delegatov, kar pa seveda ni bilo lahko, saj smo bili komunisti vedno preganjani pred žandarji. Po posvetovanju z okrožnim komitejem KPS v Trbovljah smo se odločili naj bi bil kongres v majhni cerkvi na Čebinah, kjer je bil tedaj ključar Anton BARLIČ, član KP. Pri njemu se je kasneje tudi odvijal kongres, kar pa je seveda ostalo v popolni tajnosti. Za sprejem delegatov so bili zadolženi določeni komunisti (Salamon in Farčnik).

Tajnost smo si zagotovili, saj smo že tedaj imeli zelo velik vpliv na okolje, zlasti v kulturnih društvih »Svobode«. Leta 1935 smo v Celju priredili veliko manifestacijo na kateri se je zbralo preko 12.000 ljudi. Tu so bile tudi volitve v novo vlado, ki jo je prevzel Stojadinovič, policijski minister je bil Korošec, kateri je zaslužil, da se začenejo komunisti uveljavljati, zato je začel z direktnim napadom na vse nas. Zaradi tega smo se morali boriti na razne načine in ustvarjati trdnejšo povezavo med nami in člani sindikatov, kar je bil vzrok, da se je že tedaj začela oblikovati enotna delavska stranka, s katero bi naj KPS zagotovila tesnejšo povezavo in enotnost delavskega razreda. Nenehni boji so bili tudi s kulturbundovci, ki so takrat začeli v Sloveniji močno dvigati svoje glave. V te boje se je tudi nenehno vmešavala kominternina, ali naj zmaga proletarska ali buržoazna demokratska revolucija. V tistem času smo se opredelili vsi Jugoslovani za ureditev protifašistične fronte, za kar pa ni bila kominternina navdušena, zato je tudi predlagala naj prevzame politično vodstvo KPJ Gorkič, tov. TITO pa naj bi bil le organizacijski sekretar. Te želje kominterne se seveda niso uresničile, kajti tov. TITO se je vrnil iz Sovjetske zveze v Jugoslavijo in prevzel vodstvo KPJ ... «

Tov. Miha MARINKO ugotavlja, da je bil slovenski kongres komunistične partije zelo uspešen. To se je zlasti pokazalo kot pozitivno v kasnejšem narodnoosvobodilnem boju narodov Jugoslavije. Kajti, dejansko je zmaga ljudska revolucija, katera je zajela v boj za našo socialistično neodvisnost široke ljudske množice.

Franc VREŽE, ml.

NEZGODE

MARCA
1977

	na delu	na poti	skupaj
TOZD ALUMINIJ	3	2	5
TOZD GLINICA	4	—	4
TOZD PROMET	—	—	—
TOZD VZDRŽEVANJE	4	1	5
DS SKUPNE SLUŽBE	1	1	2
	12	4	16

OBLIKA NESREČE

padec osebe:	5
stik s skraj. temperat.	4
udarec predmeta	3
trčenje v prem. predmet	1
padec predmeta	2
udarec ob predmet	1

TOZD ALUMINIJ

- Alojz Korže, mat. št. 4055, iz anodne mase, se je ponesrečil 13. marca. Pri vožnji v službo z mopedom je zaradi kamna na cesti padel in si poškodoval dlan leve roke.
- Anton Kukovič, mat. št. 2340 iz hale A, se je ponesrečil 28. marca. Pri delu s prebijalcem skorje je zapeljal na dovodno zračno cev, predhodno pa ni izključil ventila. Ob sprostitvi zračne cevi se je prebijalec premaknil ter mu zapeljal čez levo stopalo.

Kako smo poslovali?

Iz tabele I in II je razvidno, kako smo poslovali v mesecu januarju in februarju 1977.

Indeks 1977/1976 prikazuje odnos dosežene proizvodnje napram proizvodnji v istem obdobju lanskega leta.

I. Dinamika proizvodnje — indeksi fizičnega obsega

Obrat	Plan	Doseženo		
		mesečno	kumulativno	77/76
A. GLINICA				
1. Izluženo				
— januar	100	96	96	88
— februar	100	96	96	84
2. Kalcinirano				
— januar	100	97	97	65
— februar	100	104	104	81
B. ALUMINIJ				
3. Elektroliza A				
— januar	100	101	101	100
— februar	100	100	101	98
4. Elektroliza B				
— januar	100	99	99	107
— februar	100	100	99	100
5. Livarne				
— januar	100	94	94	97
— februar	100	103	98	100
6. Anodna masa				
— januar	100	177	177	93
— februar	100	14	59	31

II. Prikaz porabljenih surovin na enoto proizvoda — II/1977

Na 1 tono proizvoda	Plan	Indeks	
		Februar	I-II/77
1. GLINICA			
Al hidrat — Al₂O₃			
— boksit	100	100	100
— NaOH	100	87	98
— para	100	89	93
— El. energija	100	97	99
2. ALUMINIJ			
Hala A			
— glinica	100	100	100
— anodna masa	100	104	101
— kriolit	100	65	53
— Al fluorid	100	124	125
— el. energija	100	102	102
Hala B			
— glinica	100	100	100
— anodna masa	100	96	97
— kriolit	100	—	67
— Al fluorid	100	111	109
— el. energija	100	100	101
3. ANODNA MASA			
Za izvoz:			
— petrolkoks	100	—	—
— katranska smola	100	—	—
Za domačo porabo:			
— petrolkoks	100	104	104
— katranska smola	100	93	92
— el. energija	100	162	79

NEZGODE FEBRUARJA 1977

	na delu	na poti	skupaj
TOZD ALUMINIJ	8	—	8
TOZD GLINICA	1	—	1
TOZD VZDRŽEVANJE	1	—	1
TOZD PROMET	1	—	1
DS SKUPNE SLUŽBE	1	1	1
	12	1	12

OBLIKA NESREČE:

padec osebe	3
padec predmeta	1
udarec predmeta	4
stik s skrajnimi temperaturami	4

TOZD ALUMINIJ

- Ivan Mesarič, mat. št. 4312, iz livarne, se je ponesrečil 16. februarja. Pri potiskanju odpadnega komada aluminijskega v peč 4D se je komad izmaknil iz klešč žerjava ter ponesrečenca udaril po glavi, levi roki in levi nogi.

2 ALUMINIJ

Obrazi

- Stanko Arnuga, mat. št. 2882 iz skupine na zalivanju, se je ponesrečil 7. februarja. Pri zapiranju vrat v skladišču za katodne bloke so mu vrata stisnila palec desne roke.
- Franc Štrucl, mat. št. 1593 iz hale B, se je ponesrečil 21. februarja. Pri izbijanju zagozde klina na peči 513 je ta nepričakovano izpadla in ponesrečenca udarila v levo stran prsnega koša.
- Anton Veselič, mat. št. 1405 iz hale B, se je ponesrečil 3. februarja. Ko je hotel v kurilnici elektrolize A napolniti rezervoar z vodo in ker je bila v prostoru para, ni vedel, da je jašek za odpadno vročo vodo odprt ter je stopil vanj, pri čemer se je opeknel po stopalu desne noge.
- Franc Cimerman, mat. št. 4450 iz hale A, se je ponesrečil 8. februarja. Pri nalaganju železnih drogov v kovačnici je prijel za vroči drog in se popekel po palcu leve roke.
- Ludvik Sitar, mat. št. 4346 iz hale A, se je ponesrečil 15. februarja. Pri postavljanju črpalne cevi na peči 434 je vroča cev zdrsnila, pri čemer se je popekel po dlani leve roke.
- Franc Zinko, mat. št. 1045 iz livarne, se je ponesrečil 17. februarja. Pri doziranju odpada v 6t peč je prišlo do manjšega brizga taline, ki je ponesrečencu brizgnila za rokavico in ga popekla na podlakti desne roke.
- Bogomir Krajnc, mat. št. 3631 iz hale B, se je ponesrečil 15. februarja. Pri iztopanju iz el. vozička ob peči 825 je stopil v odprtino med betonsko ploščo in tlakom. Pri tem si je zvil levo nogo v gležnju.

TOZD GLINICA

- Anton Strašek, mat. št. 3621 iz glinice — rdeči del, se je ponesrečil 23. februarja. Ravnal je odpadni material v kesonu za odvoz smeti. Pri sestopu iz kesona na tla, mu je na spolzkih tleh spodrsnilo, zaradi česar je padel in si poškodoval levo roko.

TOZD VZDRŽEVANJE

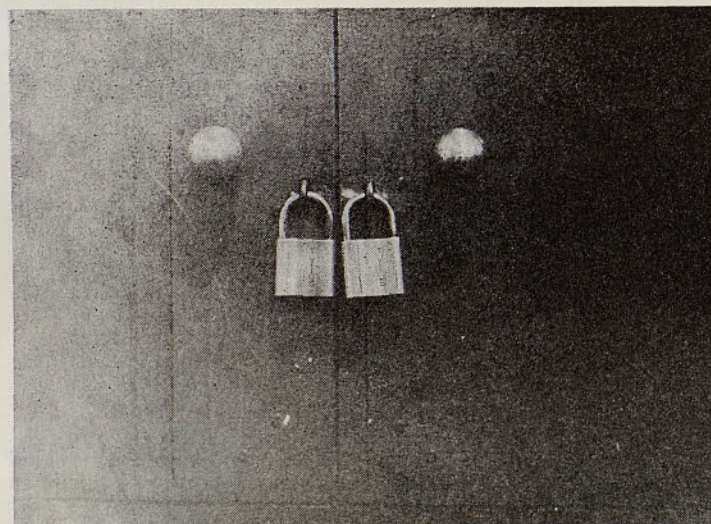
- Miran Godvajn, mat. št. 593 iz strojnega vzdrževanja, se je ponesrečil 21. februarja. Pri montaži prenosnika na filtru B4 si je poškodoval dlan leve roke.

TOZD PROMET

- Anton Selišek, mat. št. 4151 iz transportne skupine, se je ponesrečil 25. februarja. Ponesrečenec je s sodelavci razlagal phalno maso iz žel. vagona. Pri razkladanju mu je sodelavec nehote spustil vročo phalno maso na levo roko. Utrpel je lažjo poškodbo prstanca leve roke.

DS SKUPNE SLUŽBE

- Janez Terbuc, mat. št. 2021 iz gozdne skupine, se je ponesrečil 7. februarja. Poškodoval se je na poti na delo. Med vožnjo je s kolesom pripeljal na poledeneli del ceste. Zaradi tega je padel in si poškodoval levo koleno.

Varnost

Spomin na Borisa Kidriča

(Nadaljevanje s 1. strani)

pa je takrat pri naprednih in zavednih Slovencih še kako padal na plodna tla.

Odveč bi bilo opisovati tudi vso ostalo predvojno in vojno življenje, katero je bilo posvečeno le svojemu ljudstvu. Vsekakor pa se ga vsi, ki so mlajše generacije še najbolj spominjajo v povojnih letih, ko je bil vedno na čelu tistih dogodkov, kjer je bil potreben prav človek njegovega kova in duha.

Ime Borisa Kidriča bo zato zmerom ostalo povezano ne le z giganti naše socialistične industrije in električnega gospodarstva, ampak tudi z mnogimi velikimi znanstvenimi ustanovami ter instituti, ki so zrasi po vojni na naših tleh prav njemu kot v ponos in čast. Prav zato tudi niso niti malo slučajne besede, ki jih je izrekel ob odprtem grobu tovariša Miha Marinko, ko je dejal: »Bogata je tvoja zapuščina».

Poslovili smo se takrat od človeka kateremu za večno dolgujemo naše slovensko pa tudi jugoslovansko ljudstvo mnogo zahvale za vse ogromno delo, ki ga je opravil v največji zgodovinski prelomnici našega naroda. Kot pravi predsednik vlade je takoj začel z vsem, kar je že uresničeval v vseh predvojnih in vojnih letih — le, da je bilo sedaj potrebno vse spraviti v prakso. Tudi mi v naši krajevni skupnosti in podjetju, ki nosi njegovo slavno ime, pa tudi kraj, ki njemu mnogo dolguje, se ga bomo vedno spominjali in si tudi v bodoče prizadevali, da bomo ostali verni njegovim idealom in ciljem za katere je posvetil vse svoje življenje. Zato naj bodo tudi za vse nas pomembne besede tovariša Tita, ki jih je izrekel ob grobu ko je dejal: »Tovariš Boris! Tvoja izguba je za nas nenadomestljiva. Ti si nosil breme ali bolje rečeno ogromno bremen na svojih ramenih. Mi, ki ostanemo, se ti bomo najbolje odolžiti s tem, da bomo bremena, ki si jih nosil ti, razdelili mi med seboj ter vložili vse svoje sile, da bo čimprej uresničeno tisto, za kar si se ti boril in za kar si dal svoje dragoceno življenje». Zato tudi ob koncu naj veljajo tiste Titove besede, ki jih je izrekel ob grobu tovariša Borisa: »Grobovi niso krste, temveč izvori novih sil».

Tudi mi vsi skupaj se ob 24-letnici Borisove smrti poklonimo njegovemu spominu. Vsi se udeležimo proslav ob krajevnem prazniku KS, Kidričevo, ki so namenjene prav spominu na tega heroja borbe in dela!

NAJ BO VEČNA SLAVA NAŠEMU DRAGEMU BORISU KIDRIČU

F. Meško

Osnutek plana poslovanja za leto 77

Letni plan poslovanja je dokument, ki izhaja iz temeljnih ciljev, nalog in obveznosti samoupravnih sporazumov o temeljnih samoupravnih planov delovne organizacije za obdobje 1976—1980 za leto 1977 ob upoštevanju osnovnih ugotovitev analize izpolnitve plana poslovanja v letu 1976.

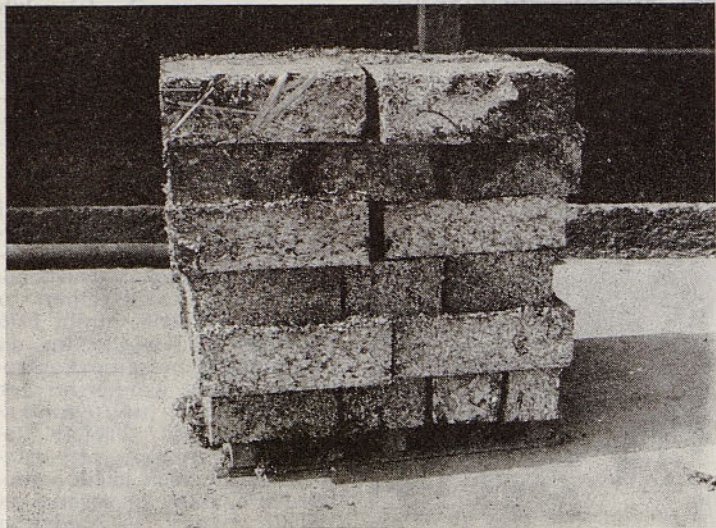
Leto 1977 je že drugo leto srednjeročnega razvojnega obdobja, zato moramo z letnim planom predvideti konkretne akcije za doseg ciljev. Poslovna politika v letu 1977 mora biti usmerjena v uresničitev razvojne politike DO, TGA in SOZD »UNIAL«, kajti oboje je za nas življenjskega pomena.

poslovanja, vzbujanju inventivne dejavnosti in optimalnem izkoriščanju vseh kapacitet.

Koncepcija stabilizacijskega programa v TOZD tovarni glinice sloni na spremembi tehnoloških rešitev, na podlagi katerih pričakujemo znižanje normativov. Prihranki se dajo doseči tudi z vestnejšim delom, zato morajo biti naša prizadevanja usmerjena tudi v to smer. Nekaj pomembnejših tehnoloških izboljšav:

— Uvedba 7-stopenjskega namesto 6-stopenjskega pranja

Ena od možnosti, da se

Ostružki

Planski pokazatelji za letošnje leto niso ugodni. Poslovali bomo pod težkimi pogoji, saj nam planirane prodajne cene aluminija pokrivajo samo proizvodne stroške, zato moramo k temu planu poslovanja sprejeti tudi stabilizacijski program, kar pomeni, da se moramo stabilizacijsko obnašati na vseh področjih.

Plan proizvodnje glinice je v mejah dosežene proizvodnje v letu 1976. Planirana prodaja glinice in hidrata je nižja, kot so naše proizvodne možnosti in to predvsem zaradi prodajnih cen, ki jih na tržišču lahko dosegamo. Prodajne cene namreč ne krijejo niti variabilnih stroškov. Stroški poslovanja bodo višji od lanskim predvsem zaradi višjih cen električne energije in drugih osnovnih surovin.

Kadrovska politika je v letu 1977 usmerjena predvsem v izboljšanje kadrovske strukture, z nadomeščanjem delavcev, ki se bodo zaposlili pri LES-u v Ptujju in delavcev, ki se bodo v tem letu upokojili.

Planirana masa osebnih dohodkov je za 9,6% večja od izplačane v letu 1976. Sredstva sklada skupne porabe so planirana tako, da je upoštevana sindikalna lista za leto 1977 in pričakovani uspeh poslovanja.

STABILIZACIJSKI PROGRAM

Stabilizacijski program, kot sestavni del letnega plana, temelji na znižanju stroškov

zmanjša alkalij z rdečim blatom je, povečanje stopenj pranja. To lahko dosežemo brez novih vlaganj, ker imamo na razpolago dovolj pralnikov.

Pričakuje se, da se bo vsebnost alkalij s 7-stopenjskim pranjem v rdečem blatu zmanjšala za 1 gr Na₂O p/l, kar predstavlja 250 t 100% NaOH.

— Kislinjenje vparilnih sistemov s H₂SO₄ (žvepleno kislino)

Do sedaj smo za kislinjenje uporabljali solno kislino. Žveplena kislina je močnejša in bolj raztaplja sodo in ostale soli. Z urejenim sistemom pranja in kislinjenja je možno izboljšati specifični prevzem pare. S takim načinom dela se pričakuje prihranek 5.000 t Nt pare.

— Ekonomičnejša vožnja avtoklavne serije

Z regulacijo modularnega razmerja razklopnega luga po razklopu lahko vplivamo ugodno na izplene, odnosno boljši normativ boksita. Če želimo izboljšati izplene in s tem znižati tudi normativ boksita, se odločamo za višja molarna razmerja po razklopu. Najbolj ugodno je zniževati molarne razmerje po razklopu tako dolgo, dokler se ne začne slabšati izplen.

Z zasledovanjem izplenov se pričakuje znižanje molarne razmerja po razklopu od sedanjih 1,62 na 1,59. Pri tem se seveda ne sme poslabšati izplen. Potrebno bo 341 m³ razklopnega luga manj na dan, kar predstavlja 136 m³ izparjene vode.

Iz elektrodelavnice

Pričakovani prihranek je 24.323 t Nt pare.

— Ureditev kurjenja v kalcinacijskih pečeh

Z ustreznim kurjenjem kalcinacijskih peči, ki sloni na odnosu gorivo — zrak in spreminjanjem količin hidrata, se pričakuje prihranek 1 kg mazuta na tono kalcinirane glinice. Prihranek predstavlja 100 t mazuta.

— Izločanje vanadijeve soli

Vsebnost vanadijske soli v lughu pada kot posledica kavstifikacije pralnih vod. Zaradi navedenega ni potrebno izločati vanadijske soli. Pričakuje se, da se bo zmanjšalo obratovanje centrifuge za izločanje vanadijske soli za 50% in s tem dosegel pri-

hranek 430 t pare in pri manjšem vzdrževanju centrifuge 10.000,00 din.

— Merjenje alkalitete kondenzatov v vparilnici

Predvideva se merjenje alkalitete vseh kondenzatov, t.j. čistega od obeh sistemov Sngh in alkalnih od vseh treh sistemov. S tem se bo zvečala količina kondenzata, ki se vrača v kotlarno. Tako bo potrebno segreti manj permutitne vode pri čemer bo dosežen prihranek na energiji. Izvedeno bo tudi vračanje čistega kondenzata od drugih večjih porabnikov, kot so delavnice, sanitarna itd. Pričakuje se povečanje kondenzata v napojni vodi za cca 5% in s tem prihranek 2.945 t Nt pare.

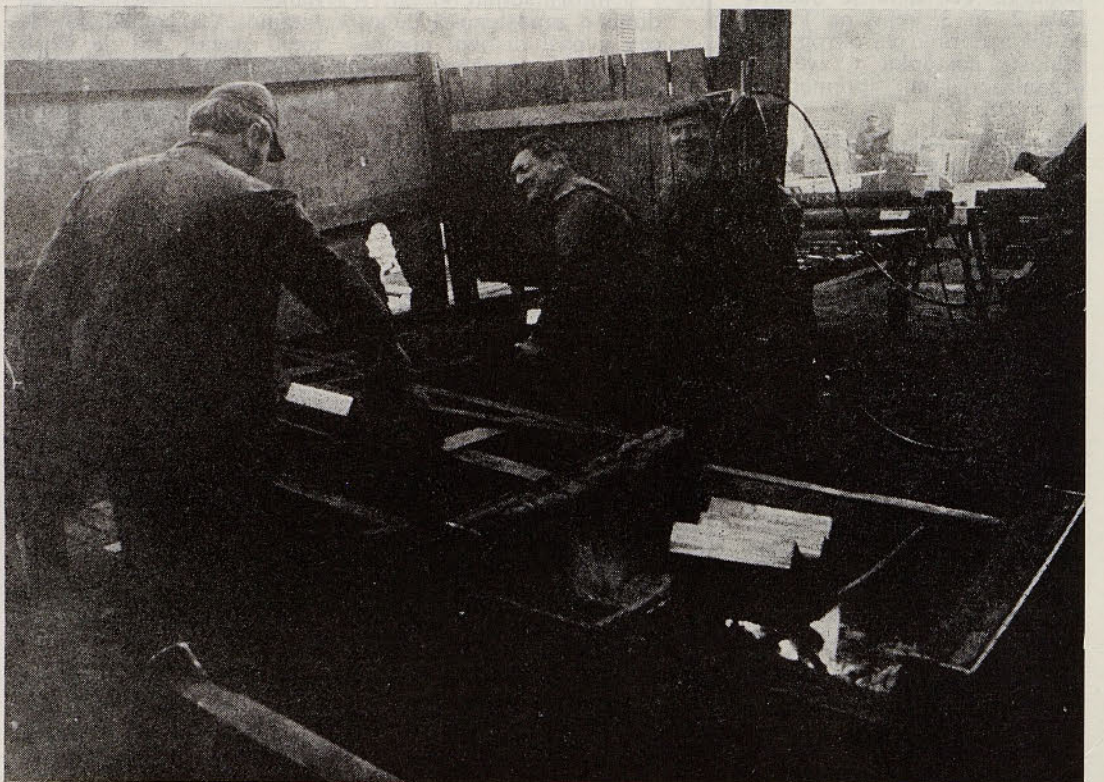
— Nadomestitev hidratiranega apna z žganim

Ta naloga je bila zastavljena v stabilizacijskem programu že v letu 1976. Do sedaj ni bila realizirana, ker ni bilo možno nabaviti žganega apna v prahu. Tovarni apna v Kresnicah smo prodali suhi mlin tako, da pričakujemo realizacijo te naloge v letu 1977. Predviden prihranek 500.000,00 din.

Delavski svet je stabilizacijski program potrdil.

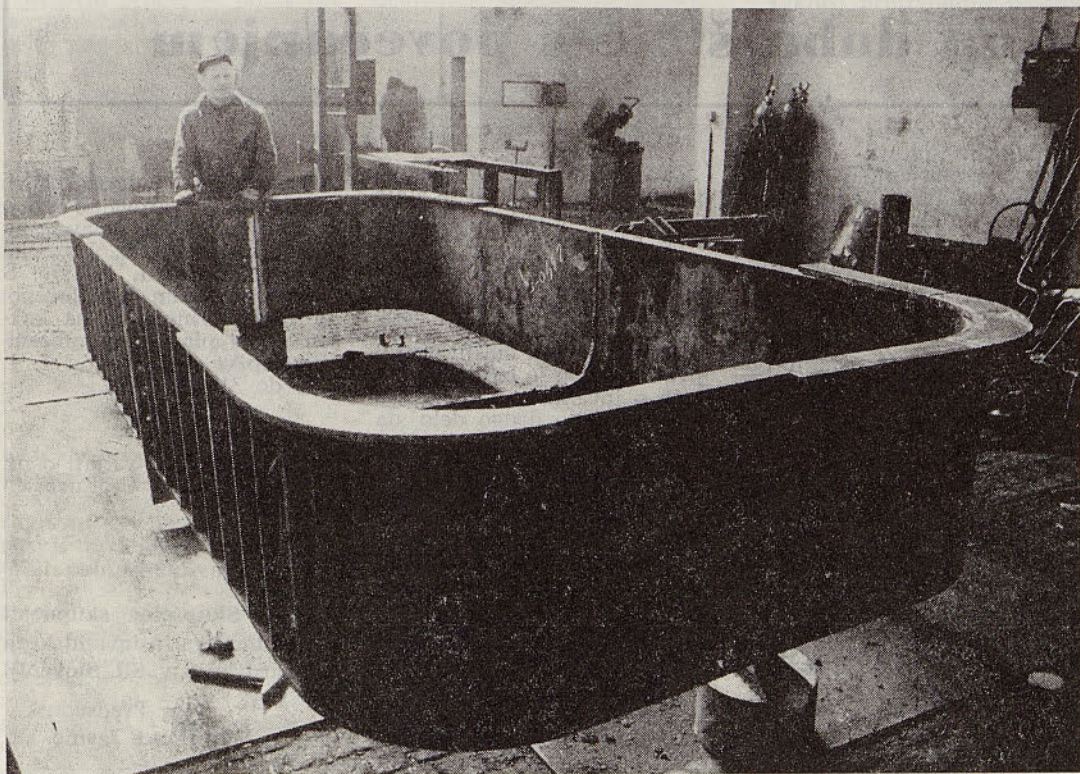
Samoupravni sporazum o enotnih kriterijih pri reševanju stanovanjske problematike

Delavski svet je podal soglasje k osnutku samoupravnega sporazuma o enotnih (Nadaljevanje na 5. strani)

Varilci

Osnutek plana poslovanja za leto 77

Anodni plašč

(Nadaljevanje s 4. strani)

kriterijih pri reševanju stanovanjske problematike s tem, da se 9. člen dopolni in glasi:

1. »Trem osebam dvosobno ali največ trosobno stanovanje«.
2. Opusti se pripis »večje, oz. manjše stanovanje«.

Delavski svet je dal citirani sporazum v javno obravnavo.

Prioritetna lista za dodelitev stanovanj

Delavski svet je potrdil prioriteto listo za dodelitev

stanovanj in spisek delavcev, ki živijo v izredno težkih stanovanjskih razmerah in dobi 300 točk, v predloženi obliki.

Predlog spremembe pravilnika za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge

Delavski svet TOZD tovarne glinice se ne strinja s predloženo spremembo Pravilnika za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge, da bi se v 1. odstavku 8. člena dodalo besedilo: »... oz. najkasneje v roku 1 leta po uveljavitvi predloga« in smatra, da v primeru takega popravka ne bi bili vsi predlagatelji v enakopravnem položaju.

Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za lokalne ceste

Skupščina občine Ptuj predlaga na podlagi samoupravnega sporazuma o temeljnih plana razvoja lokalnih cest v občini Ptuj za obdobje 1976—1980 samoupravni sporazum o združevanju sredstev v letu 1977. Ta sporazum navaja naloge, ki jih je potrebno izvesti v letu 1977. Določa pa tudi potrebna sredstva, ki bi jih naj TOZD za izvedbo predvidenih nalog združile pri delitvi dohodka za leto 1976 v dveh variantah.

I. varianta:

- obseg del 22.700.000.— din
- potrebna stopnja prispevka 4%

- II. varianta:
- obseg del 18.700.000.— din
- prispevna stopnja 1,8%

Delavski svet tovarne glinice ugotavlja, da je v Samoupravnem sporazumu o osnovah plana dogovorjeno združevanje sredstev za lokalne ceste v višini 1,8%. Takšna višina je bila tudi potrjena na zboru delovnih ljudi in je kot taka vključena v srednjeročni plan ter ga v predlogu delitve dohodka za leto 1976 ni mogoče spreminjati. Glede variantnih predlogov je delavski svet mnenja, da se programi izgradnje cest izve-

predlog novega, ki se razlikuje od prvotnega, katerega smo na zborih delovnih ljudi že obravnavali v letu 1976, v toliko, da bi naše TOZD dale dolgoročni kredit za izgradnjo gasilskega doma. Pri tem pojasnjujejo, da je izgradnja doma nujno potrebna, ki pa ne bo namenjen samo gasilec ampak tudi požarni skupnosti občine Ptuj, občinski gasilski zvezi Ptuj, občinskemu odboru Rdečega križa Ptuj, občinskemu centru za opazovanje, obveščanje, javljanje in alarmiranje in civilni zaščiti občine Ptuj.

Klobuki

dejo tako, kot je to določeno v prilogi sporazuma o temeljnih plana o dinamiki izvedbe del.

Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za izgradnjo vodovoda »Slovenske gorice«

Skupščina občine Ptuj predlaga na podlagi 9. člena samoupravnega sporazuma o razvoju vodovodnega omrežja v SO Ptuj za obdobje 1976—1980 osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za financiranje izgradnje vodovodnega omrežja za leto 1977, ki smo ga pri nas sprejeli.

Osnutek predvideva program za leto 1977 v dveh variantah:

I. varianta:

- vrednost programa 10.610.000.— din
- prispevna stopnja 4,7%

II. varianta:

- vrednost programa 7.050.000.— din
- prispevna stopnja 2%

Delavski svet TOZD tovarne glinice ugotavlja, da je v samoupravnem sporazumu o osnovah plana dogovorjeno združevanje sredstev za 2%. Takšna stopnja je bila tudi potrjena na zboru delovnih ljudi in je vključena v srednjeročni plan ter ga v predlogu delitve dohodka za leto 1976 ni mogoče spreminjati.

Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za izgradnjo doma gasilcev Ptuj

Požarna skupnost Ptuj je predložila podjetju ponovno

Predloženi samoupravni sporazum predvideva, da bi naj TGA kreditirala izgradnjo gasilskega doma na ta način, da bi dala na razpolago 1,4% ostanka dohodka (sredstev za vse sklade in posebne amortizacije v letih 1977 in 1978). Požarna skupnost bi pa kredit vrnila v 20 letih, začetek izgradnje pa zapade po 5 letih po izgradnji omenjenega objekta.

Delavski svet TOZD tovarne glinice ne sprejme samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za financiranje izgradnje doma gasilcev v Ptuj za leto 1977—1980.

Samoupravnega sporazuma ne sprejema iz razloga, ker plan poslovanja za leto 1977 ne predvideva takšnega poslovnega rezultata, da bi lahko razpolagali s finančnimi sredstvi poleg že sprejetih obveznosti.

Odobritev sredstev za izdelavo študije za plinovodno instalacijo v tovarni

V letu 1976 je TGA pristopila k samoupravnemu sporazumu za izgradnjo gazifikacije Slovenije. Projekt za gazifikacijo Slovenije je v realizaciji in plin bo začel prihajati v Slovenijo v drugi polovici leta 1978. Po sporazumu je predvideno, da dobi TGA plin šele po letu 1982. Obstojajo pa realne možnosti, da bi dobili plin že v prvi fazi t.j. v letu 1978. Iz navedenega sledi, da se je potrebno na to pripraviti in priskrbiti študijo za plinovodno omrežje v tovarni. Delavski svet TOZD tovarne glinice je v ta namen odobril 145.000,00 din.

(FJ)

Razkladanje

Delovna mesta v TOZD tavnarna aluminija, TOZD vzdrževanje, TOZD promet in DS skupne službe, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem

Člane kolektiva seznanjamo s sklepom Skupščine skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji z dne 28. 12. 1976 o določitvi delovnih mest, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem in o stopnji povečanja.

Na podlagi 272. člena in v zvezi z 225. členom statuta skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji je sprejela skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji na seji 23. decembra 1976

SKLEP

o določitvi delovnih mest pri elektrolizi aluminija, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem in o stopnji povečanja

I

Za delovna mesta, na katerih je delo posebno težko in za zdravje škodljivo, se v smislu določb 220. člena statuta skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji štejejo pri elektrolizi aluminija:

1. delovna mesta pulilcev klinov,
2. delovna mesta elektrolizerjev,
3. delovna mesta predelavcev elektrolizerjev,
4. delovna mesta črpalcev aluminija,

5. delovna mesta predelavcev črpalcev aluminija,
6. delovna mesta polnilcev anodne mase,
7. delovna mesta dvigalcev anodnih tokovodnikov,
8. delovna mesta skupinovodje anodne skupine,
9. delovna mesta dostavljačev surovin in glinice,
10. delovna mesta vodje izmene v elektrolizi,
11. delovna mesta za izkop peči,
12. delovna mesta ključavničarja III — phalca,
13. delovna mesta ključavničarja II,
14. delovna mesta delavcev za phanje peči,
15. delovna mesta delavcev za kop peči,
16. delovna mesta delavcev za montažo in demontažo,
17. delovna mesta delavcev za tekoče vzdrževanje elektrolitskih peči,
18. delovna mesta voznika elektrovozička,
19. delovna mesta voznika traktorjev za prevoz aluminija in glinice,
20. delovna mesta voznika avtomobila za prevoz anodne mase,
21. delovna mesta nadzornika v elektrolizi,
22. delovna mesta vodje elektrolize, če prebije na delih v elektrolizi najmanj 80 odst. vsega dejanskega delovnega časa v posameznem letu,
23. delovna mesta za električna merjenja III,

24. delovna mesta za električna merjenja II,
25. delovna mesta vodje skupine za električna merjenja,
26. delovna mesta vodje vzdrževanja elektrolitskih peči,

Šteje se:

a) na delovnih mestih od 1. do 17. — vsakih 12 mesecev dela za 15 mesecev zavarovanja,

b) na delovnih mestih od 18. do 26. — vsakih 12 mesecev dela za 14 mesecev zavarovanja.

II

Na delovnih mestih iz I. točke tega sklepa se zavarovalna doba šteje s povečanjem od 1. januarja 1955, ko je začela obratovati Tovarna glinice in aluminija Kidričev.

III

Zavarovalna doba na delovnih mestih iz I. točke se šteje s povečanjem, če je delavec delal na delovnih mestih, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem, skupaj najmanj 5 let oziroma skupaj najmanj 3 leta, če je na takem delovnem mestu postal invalid ali mu je bilo po predpisih o invalidskem zavarovanju dodeljeno drugo delo, da ne bi postal invalid (348. člen statuta).

IV

Najkasneje do konca leta 1981 se mora ugotoviti, kako na delovnih mestih iz I. točke tega sklepa organizacije izvajajo varstvene ukrepe in izpopolnjujejo tehnološke postopke, zaradi ugotovitve, ali so na teh delovnih mestih še izpolnjeni pogoji za štetje zavarovalne dobe s povečanjem.

V

Organizacije plačujejo prispevek za zavarovalno dobo s povečanjem za delavce na delovnih mestih iz I. točke tega sklepa od 1. 1. 1970. S posebnim aktom je določeno, od katere osnove in na kakšen način plačajo organizacije prispevek za čas od 1. 1. 1970 do 31. 12. 1975.

VI

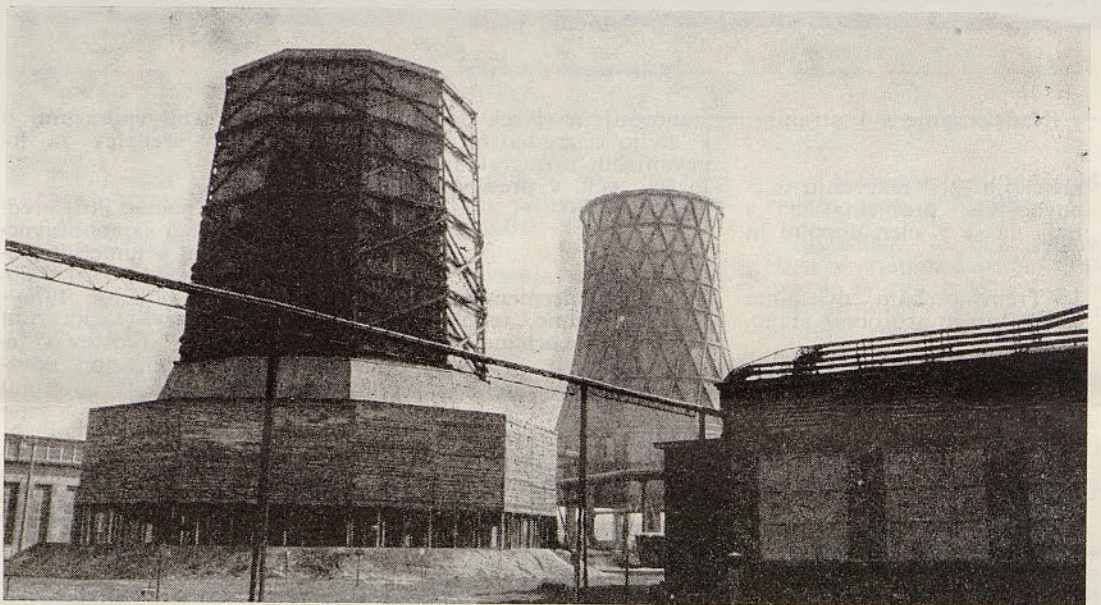
Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

St. S-130/26-76

Ljubljana, dne 28. dec. 1976.

Skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji

Predsednik
Dante Jasnič, l. r.

Hladilnika

Z zasedanja delavskega sveta TGA

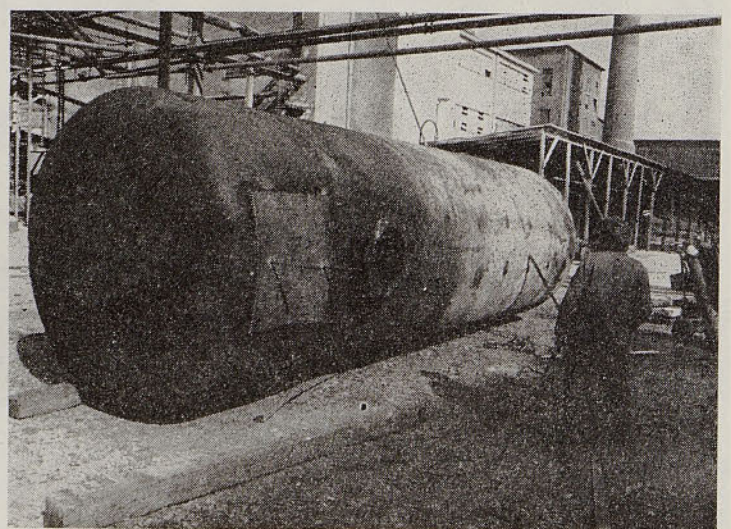
(Nadaljevanje s 1. strani)

- razpravljal je o poslovanju komisije za obravnavanje delitve dohodka in osebnih dohodkov. Ugotovil je, da komisija večkrat ne more delati, ker ni sklepna. Zato je na predlog konference sindikata TGA imenoval namestnike članov komisije, in sicer:
 - iz TOZD tovarna aluminija: Ludvi Mlinariča in Darka Ferlinca
 - iz TOZD tovarna glinice: Alojza Dobrška in Romana Stumbergerja
 - iz TOZD vzdrževanje: Jožeta Menonija in Mihaela Krambergerja
 - iz TOZD promet: dose-danjega člana Vinka Verleka in Ludvika Mesariča je imenoval za namestnika, Antona Zadržavca in Jožeta Kmetca pa za nova člana
 - iz DS SS: Danila Topleka in Valterja Skačaja.
- seznanil se je s poročilom splošnega sektorja o upravnem sporu proti Zveznemu sekretariatu za finance zaradi obračuna in povračila dinarske stimulacije po izvoznih poslih, pri tem pa sklenil, da mu je podati poročilo, kakšno je bilo stališče delavskega

sveta TGA do začetka spora, istočasno pa tudi poročilo o tožbah in plačnih kazni v letu 1975 in 1976.

- seznanil se je s poročilom odbora za notranjo kontrolo TGA o odprodaji odpadne opeke in rušenju zidu v hali B, pri tem pa apelira na vse strokovne službe, da podajo samoupravnim organom zahte-

vana poročila v določenih rokih in da se udeležujejo sej samoupravnih organov. — seznanil se je tudi z obvestilom kadrovskega socialnega sektorja, da se Emerik Weigl, ki je bil sprejet na delovno mesto »samostojni raziskovalec«, ne bo zaposlil v našem podjetju in s tem odpade kombinacija v zvezi z zamenjavo stanovanja AGIS — TGA.

Rezervoar

Obvestilo o počitniški praksi

Študente in ostale dijake na poklicnih in srednjih ter študente in višjih in visokih šolah obveščamo, da zbiramo do 20. aprila 1977 prijave za počitniško prakso v mesecih julij in avgust 1977.

V prijavi navedite svoje podatke (priimek in ime in naslov bivališča s pošto številko), šolo in letnik, ki ga obiskujete in čas, v katerem želite opravljati prakso.

Nagrade študentom in učencem za obvezno prakso znašajo:

1. Srednje tehniške, ESS, poklicne šole:

I. letnik	1.100.— din
II. in III. letnik	1.400.— din
2. Višje in visoke šole

I. in II. letnik	1.400.— din
III. in IV. letnik	1.600.— din

Praktikantu, ki ostane na praksi dva meseca (po potrebi TOZD ali sektorja) se nagrada za drugi mesec zviša za 30%. Praktikanti imajo v času opravljanja redne prakse brezplačno malico, ki jo oskrbi TOZD ali sektor, kjer so na praksi.

Nagrada v gornji višini je določena za polni delovni mesec, za predčasni odhod oz. prekinitev prakse se navedeni znesek sorazmerno zmanjša.

Število praktikantskih mest je omejeno, zato bodo pri razporejanju imeli prednost študenti OZD in otroci naših sodelavcev.

Na prakso sprejemamo samo v mesecu juliju in avgustu!

Prijav, ki bodo prispele po 20. aprilu 1977, ne bomo več upoštevali, zato pohitite!

Izobraževalni center

Delovna mesta v TOZD tavnarna aluminija, TOZD vzdrževanje, TOZD promet in DS skupne službe, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem

Člane kolektiva seznanjamo s sklepom Skupščine skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji z dne 28. 12. 1976 o določitvi delovnih mest, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem in o stopnji povečanja.

Na podlagi 272. člena in v zvezi z 225. členom statuta skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji je sprejela skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji na seji 23. decembra 1976

SKLEP

o določitvi delovnih mest pri elektrolizi aluminija, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem in o stopnji povečanja

I

Za delovna mesta, na katerih je delo posebno težko in za zdravje škodljivo, se v smislu določb 220. člena statuta skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji štejejo pri elektrolizi aluminija:

1. delovna mesta pulilcev klinov,
2. delovna mesta elektrolizerjev,
3. delovna mesta predelavcev elektrolizerjev,
4. delovna mesta črpalcev aluminija,

5. delovna mesta predelavcev črpalcev aluminija,
6. delovna mesta polnilcev anodne mase,
7. delovna mesta dvigalcev anodnih tokovodnikov,
8. delovna mesta skupinovodje anodne skupine,
9. delovna mesta dostavljačev surovin in glinice,
10. delovna mesta vodje izmene v elektrolizi,
11. delovna mesta za izkop peči,
12. delovna mesta ključavničarja III — phalca,
13. delovna mesta ključavničarja II,
14. delovna mesta delavcev za phanje peči,
15. delovna mesta delavcev za kop peči,
16. delovna mesta delavcev za montažo in demontažo,
17. delovna mesta delavcev za tekoče vzdrževanje elektrolitskih peči,
18. delovna mesta voznika elektrovozička,
19. delovna mesta voznika traktorjev za prevoz aluminija in glinice,
20. delovna mesta voznika avtomobila za prevoz anodne mase,
21. delovna mesta nadzornika v elektrolizi,
22. delovna mesta vodje elektrolize, če prebije na delih v elektrolizi najmanj 80 odst. vsega dejanskega delovnega časa v posameznem letu,
23. delovna mesta za električna merjenja III,

24. delovna mesta za električna merjenja II,
25. delovna mesta vodje skupine za električna merjenja,
26. delovna mesta vodje vzdrževanja elektrolitskih peči,

Šteje se:

- a) na delovnih mestih od 1. do 17. — vsakih 12 mesecev dela za 15 mesecev zavarovanja,
- b) na delovnih mestih od 18. do 26. — vsakih 12 mesecev dela za 14 mesecev zavarovanja.

II

Na delovnih mestih iz I. točke tega sklepa se zavarovalna doba šteje s povečanjem od 1. januarja 1955, ko je začela obratovati Tovarna glinice in aluminija Kidričevo.

III

Zavarovalna doba na delovnih mestih iz I. točke se šteje s povečanjem, če je delavec delal na delovnih mestih, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem, skupaj najmanj 5 let oziroma skupaj najmanj 3 leta, če je na takem delovnem mestu postal invalid ali mu je bilo po predpisih o invalidskem zavarovanju dodeljeno drugo delo, da ne bi postal invalid (348. člen statuta).

IV

Najkasneje do konca leta 1981 se mora ugotoviti, kako na delovnih mestih iz I. točke tega sklepa organizacije izvajajo varstvene ukrepe in izpopolnjujejo tehnološke postopke, zaradi ugotovitve, ali so na teh delovnih mestih še izpolnjeni pogoji za štetje zavarovalne dobe s povečanjem.

V

Organizacije plačujejo prispevek za zavarovalno dobo s povečanjem za delavce na delovnih mestih iz I. točke tega sklepa od 1. 1. 1970. S posebnim aktom je določeno, od katere osnove in na kakšen način plačajo organizacije prispevek za čas od 1. 1. 1970 do 31. 12. 1975.

VI

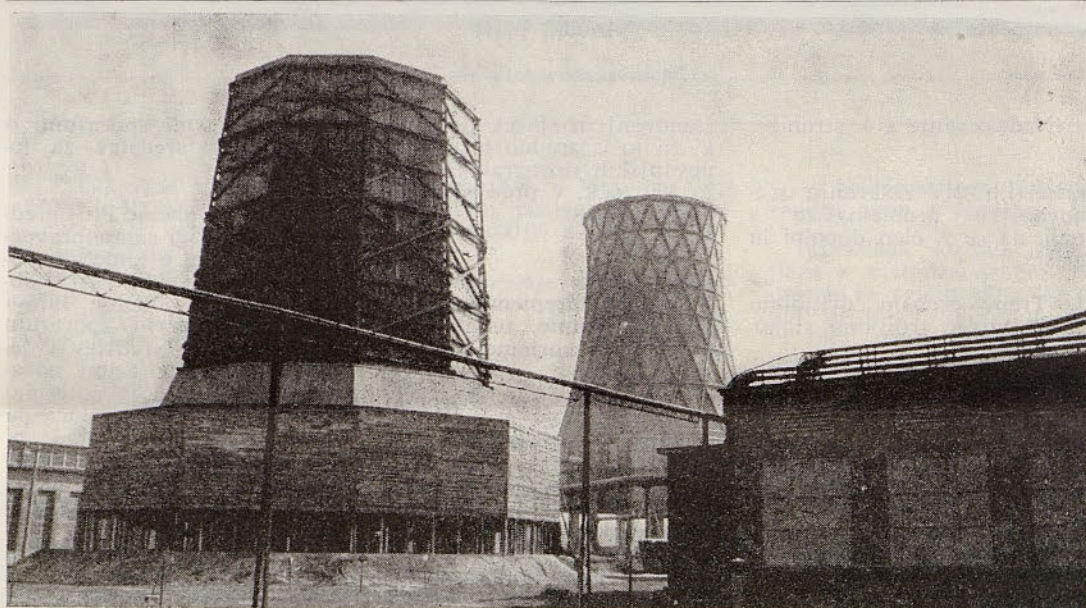
Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

Št. S-130/26-76

Ljubljana, dne 28. dec. 1976.

Skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji

Predsednik
Dante Jasnič, l. r.

Hladilnika

Obvestilo o počitniški praksi

Štipendiste in ostale dijake na poklicnih in srednjih ter študente in višjih in visokih šolah obveščamo, da zbiramo do 20. aprila 1977 prijave za počitniško prakso v mesecih julij in avgust 1977.

V prijavi navedite svoje podatke (priimek in ime in naslov bivališča s pošto številko), šolo in letnik, ki ga obiskujete in čas, v katerem želite opravljati prakso.

Nagrade študentom in učencem za obvezno prakso znašajo:

1. Srednje tehniške, ESS, poklicne šole:	
I. letnik	1.100.— din
II. in III. letnik	1.400.— din
2. Višje in visoke šole	
I. in II. letnik	1.400.— din
III. in IV. letnik	1.600.— din

Praktikantu, ki ostane na praksi dva meseca (po potrebi TOZD ali sektorja) se nagrada za drugi mesec zviša za 30%. Praktikanti imajo v času opravljanja redne prakse brezplačno malico, ki jo oskrbi TOZD ali sektor, kjer so na praksi.

Nagrada v gornji višini je določena za polni delovni mesec, za predčasni odhod oz. prekinitev prakse se navedeni znesek sorazmerno zmanjša.

Število praktikantskih mest je omejeno, zato bodo pri razporejanju imeli prednost štipendisti OZD in otroci naših sodelavcev.

Na prakso sprejemamo samo v mesecu juliju in avgustu!

Prijav, ki bodo prispele po 20. aprilu 1977, ne bomo več upoštevali, zato pohitite!

Izobraževalni center

Z zasedanja delavskega sveta TGA

(Nadaljevanje s 1. strani)

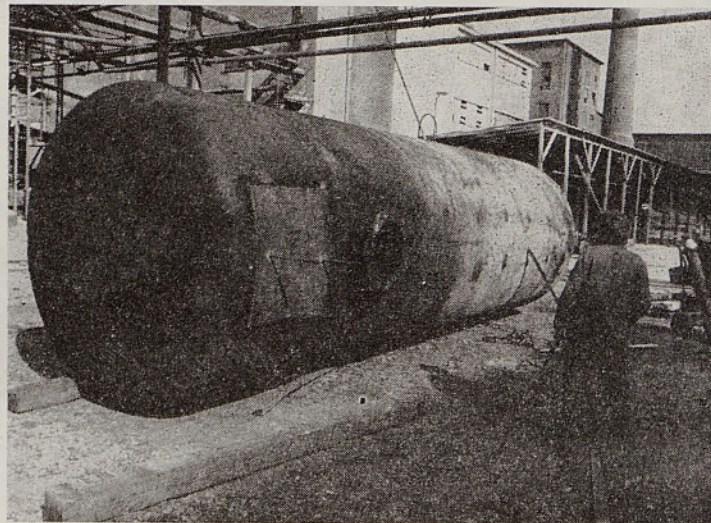
- razpravljal je o poslovanju komisije za obravnavanje delitve dohodka in osebnih dohodkov. Ugotovil je, da komisija večkrat ne more delati, ker ni sklepčna. Zato je na predlog konference sindikata TGA imenoval namestnike članov komisije, in sicer:
 - iz TOZD tovarna aluminija: Ludvi Mlinariča in Darka Ferlinca
 - iz TOZD tovarna glinice: Alojza Dobrška in Romana Štumbergerja
 - iz TOZD vzdrževanje: Jožeta Menonija in Mihaela Krambergerja
 - iz TOZD promet: dose danjega člana Vinka Verleka in Ludvika Mesariča je imenoval za namestnika, Antona Zadravca in Jožeta Kmetca pa za nova člana
 - iz DS SS: Danila Topleka in Valterja Skačaja.
- seznanil se je s poročilom splošnega sektorja o upravnem sporu proti Zveznemu sekretariatu za finance zaradi obračuna in povračila dinarske stimulacije po izvoznih poslih, pri tem pa sklenil, da mu je podati poročilo, kakšno je bilo stališče delavskega

sveta TGA do začetka spora, istočasno pa tudi poročilo o tožbah in plačnih kazni v letu 1975 in 1976.

- seznanil se je s poročilom odbora za notranjo kontrolo TGA o odprodaji odpadne opeke in rušenju zidu v hali B, pri tem pa apelira na vse strokovne službe, da podajo samoupravnim organom zahte-

vana poročila v določenih rokih in da se udeležujejo sej samoupravnih organov.

- seznanil se je tudi z obvestilom kadrovske socialnega sektorja, da se Emerik Weigl, ki je bil sprejet na delovno mesto »samostojni raziskovalec«, ne bo zaposlil v našem podjetju in s tem odpade kombinacija v zvezi z zamenjavo stanovanja AGIS — TGA.

Rezervoar

DELOVNI PROCES

Delovni proces — potek dela predstavlja povezavo med delovnimi sistemi. Pri oblikovanju delovnega procesa, ki poteka na več delovnih mestih, si prizadevamo predvsem:

- pospešiti pretok predmetov dela
- dobro izkoristiti delovne priprave
- optimalno deliti delo.

V nadaljevanju bomo obdelali načine opravljanja delovnega procesa, ki so pomemben temelj, ki ga moramo upoštevati pri oblikovanju poteka dela. **Načini opravljanja delovnega procesa določajo osnovna pravila o tem, kako naj bo več delovnih mest razporejenih v prostoru in kako naj bodo povezana med seboj.** Pri izbiranju pravih načel za oblikovanje delovnega procesa, pravih transportnih sredstev in pravih tipov delovnega mesta, ravnamo med drugim tudi v skladu z naslednjimi, zelo različnimi dejstvi:

1. gibljivost, velikost in teža predmetov dela
2. obseg delovnega naloga, vrsta proizvodnje
3. število variant v proizvodnem programu
4. prostor, ki je na voljo
5. vrsta in število delovnih priprav ter njih učinek
6. število, nagnjenost in motivacija sodelavcev, ki delajo
7. uporabljeni tehnološki postopki
8. zahteve za kvaliteto
9. vrsta, število in učinek transportnih sredstev.

Načini (tipi) opravljanja delovnega procesa

Za različne načine opravljanja delovnega procesa je značilno, kako je neki celovit delovni proces porazdeljen po enem ali po več delovnih sistemih.

Proizvodnja za (eno) delovno mizo

Način opravljanja delovnega procesa, ko opravljamo posamično delo ali na enem ali pa na več mestih strežbe, pa pri tem povezava z drugimi

delovnimi sistemi ni potrebna, imenujemo proizvodnja za eno delovno mizo.

Pri njej gre torej za delovno mesto, ki je stalno na istem mestu in na katerem izdelujemo posamezne izdelke ali pa le male količine teh od začetka pa do konca. Seveda pa moramo pri taki proizvodnji deliti delo po količini.

Proizvodnja za eno delovno mizo je najbolj razširjena v obrti, najdemo pa jo večkrat tudi v industrijskih podjetjih, kot:

- šivanje obleke, popravilo čevljev, pleskanje,
- orodjar sam izdelava orodje,
- modelni ključavničar izdelava kovinski model,
- popravila orodij in drugih delovnih priprav...

Za ta najenostavnejši način opravljanja delovnega procesa je značilno, da je običajno relativno nizka stopnja mehanizacije, z majhnimi stroški za ureditev delovnega mesta in potrebo, v mnogih primerih, po visoko strokovnih delavcih za opravljanje del.

Z vidika gospodarnosti je tak način opravljanja delovnega procesa opravičljiv je tedaj, ko ni nobenih možnosti, da bi ga opravili kako drugače.

Proizvodnja v delavnicah z istovrstnimi stroji (delavniška proizvodnja)

Če delovni proces opravljamo v delavnicah z istovrstnimi stroji, so delovni sistemi z enakimi ali podobnimi delovnimi nalogami razporejeni v istih prostorih v podjetju.

Taka proizvodnja je torej primer za ureditev delovnih mest v skladu s tehnološkimi zahtevami — predstavljajo skupine delovnih sistemov z enakimi cilji dela.

Tekoča proizvodnja

Pri tekoči proizvodnji so delovni sistemi razporejeni v skladu s potekom dela, potrebnega za izdelavo določenih predmetov dela. Delovna mesta so razporejena v skladu z zahtevami izdelka. Dolžine poti so pri tekoči proizvodnji bistveno manjše kot pri delavniški proizvodnji.

Tekočo proizvodnjo delimo na:

- a) proizvodnjo v vrsti
- b) linijsko proizvodnjo

a) Proizvodnja v vrsti

Pri proizvodnji v vrsti delo na posameznih zaporednih delovnih mestih časovno ni neposredno povezano. Predmetov dela ne dajemo v določenem ritmu z enega delovnega mesta na naslednje. Med posameznimi delovnimi mesti se kopičijo izravnalne zaloge nedoločene velikosti. Le-te omogočajo hranjenje ne za naprej določenega — pri manjših izdelkih pa vendarle tudi precej velikega — števila izdelkov oziroma polizdelkov. Čeprav torej delovna mesta oziroma dejavnosti na njih časovno niso povezane med seboj, pa so vendarle tudi delavci na delovnih mestih odvisni drug od drugega. Če nič drugega, morajo dnevno ali pa tedensko izdelati oziroma obdelati približno enako število izdelkov na vseh delovnih mestih.

b) Linijska proizvodnja

Pri linijski proizvodnji je potek dela na vseh delovnih mestih časovno povezan. Pretok predmetov dela skozi posamezna delovna mesta je med seboj tako uglasen, da med delovnimi mesti predmeti ne ležijo zaradi samega postopka.

Pri linijski proizvodnji je še posebej pomembno, kako transportiramo predmete. Mnogokrat to storimo s tekočim transporterjem (tekočim trakom). Linijska proizvodnja je neprekinjeno zaporedje dejavnosti, ki jih na predmetu dela opravlja več ljudi in katerih delovni sistemi so prostorsko in časovno uglaseni med seboj.

Avtomatizirana proizvodnja

Avtomatizirana proizvodnja je predvsem in pretežno tehnični postopek. Človek pri tem vpliva le tako, da — pač glede na stopnjo avtomatizacije — pripravlja (ureja) stroje, vpenja in izpenja obdelovance oziroma material, vzdržuje delovne priprave in nadzira njihovo delovanje.

Brez komentarja

Tak način opravljanja delovnega procesa najprej srečamo pri posamičnih avtomatih, kakor so na primer stružni avtomat, avtomat za embalažo, avtomat za polnjenje steklenic in podobno.

Če več posamičnih avtomatov povežemo med seboj s samodejnim transportnim sredstvom, govorimo o progi avtomatov, na primer o progi stiskalnic pri izdelavi karo-serij.

Če v progi avtomatov nasmestimo še samodejne kontrolne in krmilne enote oziroma elemente, nastane popolnoma avtomatizirana proizvodna proga (transperna proga). To je sedaj najvišja stopnja tehničnega razvoja pri izgradnji avtomatiziranih delovnih sistemov. Pri obdelavih polizdelkov, na primer v avtomobilski industriji, so transferne proge nekaj povsem običajnega že precej let. Vsekakor je v avtomobilski industriji izpolnjen tudi potreben pogoj, namreč veliko število izdelkov, če želimo delati na transferni progi. Nasprotno temu pa je pri sestavljanju (montaži) vmesnih izdelkov iz polizdelkov in končnih izdelkov iz vmesnih izdelkov še vedno najbolj razširjena linijska proizvodnja.

Procesna (prisilno tekoča) proizvodnja

Procesna proizvodnja je posebna zvrst tekoče proizvodnje. Tudi pri njej je tok proizvodnje časovno opredeljen, vendar pa je vse odvisno le od tehnološkega postopka. V velikih postrojenjih pri tem izdelujejo amorfnе materiale, na primer cement, umetna gnojila, kemične in farmacevtske izdelke, umetne mase, celulozo, papir... Zraven tega pa isti način opravljanja delovnega procesa vidimo tudi na primer pri lakiranju, galvaniziranju in postopkih za oplemenitenje množinskih izdelkov (rafinerija nafte). Človek tudi v procesni proizvodnji — podobno kot smo to omenili že za avtomatizirano

proizvodnjo — predvsem nadzira njen potek.

Transportna dela

Značilnost transportnih del je, da se tako predmeti dela kakor tudi sam delovni sistem premikata v prostoru med opravljanjem delovnega procesa. Kot poseben način opravljanja delovnega procesa ga obravnavamo, če človek in delovna priprava delujeta skupaj z namenom, da bi opravila transport materiala.

Primer: nakladanje in razkladanje tirnih in cestnih transportnih sredstev, žerjavov in dvigal, pa tudi vožnje navedenih transportnih sredstev s tovorom in brez njega.

Prednosti in pomanjkljivosti delitve dela po njegovih vrstah

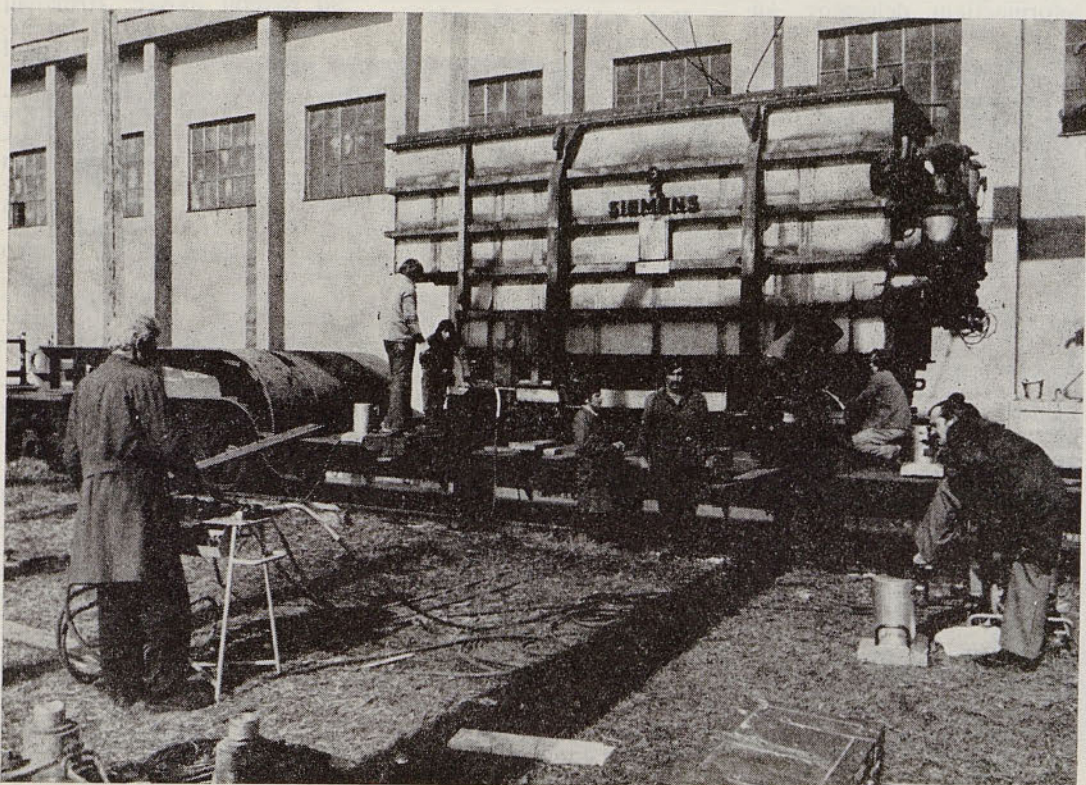
Posebnost delavniške in tekoče proizvodnje v primerjavi s proizvodnjo za (eno) delovno mizo je predvsem ta, da pri prvih delo, ki ga moramo opraviti v okviru določenega delovnega naloga, porazdelimo med več oseb. Tako z delavniško kakor tudi s tekočo proizvodnjo dosežemo z delitvijo dela po njegovih vrstah največji efekt racionalizacije.

Povsem splošno gledano pomeni delitev dela po vrstah specializacijo, ki ima za cilj povečanje izkoristka posameznih delovnih sistemov. Taka delitev je osnovni pogoj, pa tudi značilnost razvoja narodnega gospodarstva in ekonomije sploh.

Prednosti

1. S tem da delo delimo po njegovih vrstah, posameznemu sodelavcu bolj omejimo njegovo delovno nalogo. Posamezni elementi delovnega procesa se zavoljo tega po-

(Nadaljevanje na 11. strani)

Transport transformatorja 60 MVA v RTP Kidričevo

Kaj menijo naši delavci o...?

Odnos do dela in delovne organizacije je istočasno odnos do samozaščite

Pri obravnavanju samozaščite v naši delovni organizaciji smo obravnavali nekatere konkretne pojave, ki se kažejo v TGA. Ti pojavi so pokazatelj stopnje naše zavesti in odnosa do zaupanih družbenih sredstev.

S pomočjo vprašanja smo poskusili dobiti odgovore kako delovne skupine ravnaajo z delovnimi sredstvi. Skoraj 1/3 anketiranih meni, da njihova delovna skupina ravna z delovnimi sredstvi malomarno oz. zelo malomarno. 76% bi storilca, v primeru poškodbe ali kraje delovnega orodja prijavilo nadrejenemu, 40% tudi disciplinski komisiji 75 odst. pa bi poskušalo med drugim storilca pregovoriti naj tega ne počne. Zelo malo bi jih o prekršku molčalo.

Ali je efikasen disciplinski postopek?

Kljub navedenemu pa je zelo malo obravnavanih prekrškov na disciplinskih komisijah po TOZD in DS SS. Vzrok temu protislovju je verjetno

formaliziran postopek prijavljanja kršitve delovne obveznosti disciplinski komisiji, saj ne zadošča ustna prijava, temveč je potrebna pisarna izjava, predlog nadrejenega, zaslišanje storilca in priče... Tak postopek odbija delavca, saj pisanje prijav, izjav... ni v njegovi naravi. Verjetno pa tudi nadrejeni in člani disciplinskih komisij niso pripravljene uvesti postopka brez pismene prijave. Rezultat tega je širjenje malomarnega ravnanja z delovnimi sredstvi.

Nosilci samozaščite — vsi zaposleni!

Odgovori na vprašanja so nas prepričali, da so naši delavci zainteresirani za delovne družbene samozaščite v TGA: le 2% anketiranih še ni slišalo za družbeno samozaščito. Velika večina jih je seznanjena z njeno organizacijo in delovanjem. Naši delavci menijo, da bi morali biti nosilci družbene samozaščite vsi zaposleni, ne pa posebne

skupine delavcev ali posebni organi, kar je v skladu z našim principom podružbljanja funkcij samozaščite. Člani samoupravnih organov in ZK so, po mnenju anketiranih, zelo odgovorni za samopravno oz. idejno aktivnost samozaščite v TGA.

Aktualne naloge samozaščite v TGA

Najpomembnejša naloga družbene samozaščite v TGA je varovanje družbene lastnine. Zelo pomembno je tudi preprečevanje tatvin, poverb, gospodarskega kriminala in varovanje samoupravnih socialističnih odnosov.

Ugotavljamo veliko povezanost med nalogami družbene samozaščite v TGA in oblikami nepravilnosti, ki se lahko pojavijo v naši delovni organizaciji. Preprečevanje kraj in gospodarskega kriminala je najpomembnejša naloga, ker so se te nepravilnosti, po mnenju anketiranih, že pojavile v naši delovni organizaciji.

Sovražna dejavnost in propaganda

Kljub temu, da so anketirani mnenja, da ni veliko zagovornikov tujih idej socialističnemu samoupravljanju v TGA, je možna dejavnost posameznikov na tem področju. Dejavnost nekaterih posameznikov se lahko usmeri na organiziranje obveščevalne dejavnosti, sabotaže, organiziranje sovražno usmerjenih delavcev, širjenje sovražnih idej, organiziranje protestnih prekinitev dela.

Glavni vzroki za pojav teh nepravilnosti so še vedno premajhna zavest nekaterih delavcev, slaba delovna disciplina in slaba informiranost. Anketirani manj navajajo še odločanje mimo samoupravnih organov, nezaupanje v vodilni kader, slabo kontrolo in prešibko delovanje DPO.

Iz vseh odgovorov lahko zaključimo, da je v TGA malo zagovornikov sovražnih idej o socialističnem samoupravljanju. Obstaja pa možnost,

da te ideje zaživijo, ker so nekateri delavci, ki imajo premajhno zavest in delovno disciplino. Slaba informiranost tudi pogojuje možnosti pojavljanja dejavnosti, ker omogoča širjenje dezinformacij.

Potrebno je nenehno delovanje DPO

Pri odpravljanju teh vzrokov morajo imeti DPO glavno vlogo ter učinkovito in nenehno delovati v sodelovanju z delegati samoupravnih organov in vsemi zaposlenimi.

Ob velikih spremembah, ki se danes dogajajo po svetu, so anketirani mnenja, da se tudi naša družba spreminja in da bodo spremembe pripeljale na boljše. Lahko ugotovimo, da naši anketirani v večini optimistično gledajo v prihodnost.

A. Glazer

A. Gorup

Z. Zeljic

Ali smo dovolj informirani v TGA?

Samoupravljanje se lahko razvija le ob razvijanju informacijskega sistema. Šele na osnovi dobrih, jasnih in različnih informacij o problemu, o katerem razpravljajo, lahko člani samoupravnih organov oz. vsi samoupravljalci samostojno in pravilno odločajo. Informiranje je lahko pisмено ali ustno, poteka od vodstva do neposrednih proizvajalcev in obratno, med sodelavci, organizacijskimi enotami, TOZD ter širšo družbeno skupnostjo in delovno organizacijo.

Nevarnost dezinformacij

Pri tako široko zastavljenem sistemu informiranja pa obstaja določena nevarnost, da se pojavijo na različnih področjih tudi različni viri dezinformacij (neresničnih informacij) ter napačnih razlag. Bolj ko so informacije dostopne vsem zaposlenim, manjša je možnost, da bi se pojavile neresnične informacije. Krajša je pot med virom informiranja (tistim, ki daje informacije) in osebo, ki sprejema informacije, manjša je možnost popačenja te informacije.

Oglasne deske, vodstvo, »Aluminij«

Delavcem so najbolj dostopne informacije na oglasnih deskah, vendar menijo, da ta vir ni najbolj pomemben. Veliko informacij dobijo tudi od vodstva na različnih sestankih, kar dejansko tudi ustreza zahtevam po neposrednih in aktualnih informa-

cijah. S položajem v TGA seznanja tudi glasilo »Aluminij«, ki bi naj bilo ravno tako kot oglasne deske le dopolnilni informator. Pomembne informacije dajejo tudi strokovne službe, kar bi naj ostalo še v prihodnje.

Delegatsko neinformiranje

Delegati, ki bi morali biti nosilci informiranja v TGA, so med informatorji šele na petem mestu. Podobna je ugotovitev tudi za člane ZK, ki bi morali zavzemati pomembnejše mesto med nosilci informiranja. Manjši pomen, kot ga imajo sedaj, dajejo anketirani informacijam, ki jih dobivajo od sodelavcev. Informacije vodstva DPO in sindikalnih poverjenikov bi naj še naprej obdržale enako vlogo.

Viri informiranja izven TGA imajo nepomembno vlogo pri seznanjanju naših delavcev z dogodki v TGA.

Najbolj dostopne so neaktualne informacije

Ugotavljamo, da v TGA zavzemajo pomembno mesto posredni viri informiranja (oglasne deske po obratih in glasilo »Aluminij«), ki so najlažje dostopni vsem zaposlenim. Slabost teh virov je, da so njihove informacije precej neaktualne (od oddaje gradiva za »Aluminij« in njegovo objavo mine okrog 20 dni, na oglasnih deskah so v glavnem sklepi samoupravnih organov) in zgolj formalne (ni dodatnih pojasnil ter morebitnih sprememb). Zara-

di tega bi naj bile oglasne deske in glasilo »Aluminij« le dopolnilo že danim informacijam.

Delegati — v prvo vrsto!

Bolj bi se morali povezati delegati v samoupravnih organih z delovnimi skupinami, ki jih predstavljajo v samoupravnih organih. Visoko mesto, ki ga anketirani dajejo informacijam delegatov, kaže na željo delavcev, da bi dobivali bolj neposredne in jasne informacije. Ob takem informiranju ne bi bilo več nezaupanja in »strahu«, ki sta prisotna pri informacijah, ki jih dajejo vodilni delavci in strokovnjaki. Bilo bi tudi več pripomb, predlogov in zahtev za dodatna pojasnila.

Bolje bi morali informirati delavce tudi člani ZK, ki dajejo premalo informacij. Anketirani so prepričani, da so člani ZK bolj seznanjeni z dogodki v TGA kot ostali delavci, vendar teh informacij ne širijo dovolj med ostalimi delavci. Anketirani so zadovoljni z mestom, ki ga med viri informacij zasedata vodstvo in strokovne službe. Premalo so angažirani sindikalni poverjeniki in vodstvo DPO, saj jih ravno zaradi tega anketirani ne uvrščajo na višje mesto med viri informacij.

Zaupanje informacijam članov ZK

Pri pregledovanju odgovorov na vprašanje o zaupanju informacijam posameznih virov smo ugotovili, da je zaupanje sorazmerno visoko, ra-

zen pri informacijah izven TGA. Anketirani najbolj zaupajo informacijam članov ZK, vodstvu DPO in sporočilom na oglasnih deskah. Ti podatki potrjuje našo ugotovitev, da bi se morali člani ZK in vodstvo DPO bolj vključiti v informiranje zaposlenih, s tem pa bi zmanjšali širjenje različnih neresničnih in polresničnih informacij.

Kaj naj bi vsebovale informacije?

Delavci, ki so odgovarjali na vprašanja, mislijo, da so premalo informirani o vseh dogodkih v naši delovni organizaciji. Želijo, da bi bili o vseh problemih bolj informirani. Največ informacij želijo dobiti o gospodarskem položaju TGA, o delitvi dohodka med TOZD, produktivnosti TOZD, gradnji novih objektov, rekonstrukciji hale A, ter odnosih v UNIAL-u.

Ugotovitve, ki smo jih navedli o samoupravljanju v zadnji številki »Aluminija«, so s temi podatki ponovno potrjene. Delavci menijo, da niso dovolj informirani o »strokovnih« vprašanjih (gradnja novih objektov, rekonstrukcija hale A, delitev dohodka in OD, gospodarski položaj — cena in prodaja aluminija), ter da na teh področjih pri odločanju ne morejo dovolj vplivati. Šele ko bodo zaposleni dovolj informirani tudi o vseh teh področjih, lahko pričakujemo, da bo samoupravljanje doseglo svoj namen.

Po mnenju anketiranih imajo največ informacij: vodstvo

podjetja in glavni direktor, manj člani ZK, sindikat, samoupravni organi in vodstvo DPO.

Kdo ne informira? Kdo dezinformira?

Na vprašanje, kdo jih nameroma in informira o zadevah, ki jih zanimajo, mnogo anketiranih ni odgovorilo (skoraj polovica). Ostali pa so navedli največ: strokovni kolegij, vodstvo TOZD, finančni sektor, delegati, strokovni delavci.

Slabosti v informativnem sistemu v TGA, ki smo jih že ugotovili, nam potrjuje podatki da je 44% anketiranih že dobilo informacije, za katere so pozneje ugotovili, da niso resnične. Največ neresničnih informacij je bilo o osebnih dohodkih, dohodkih, finančnem poslovanju, rekonstrukciji, modernizaciji, odnosih v UNIAL, prodaji aluminija...

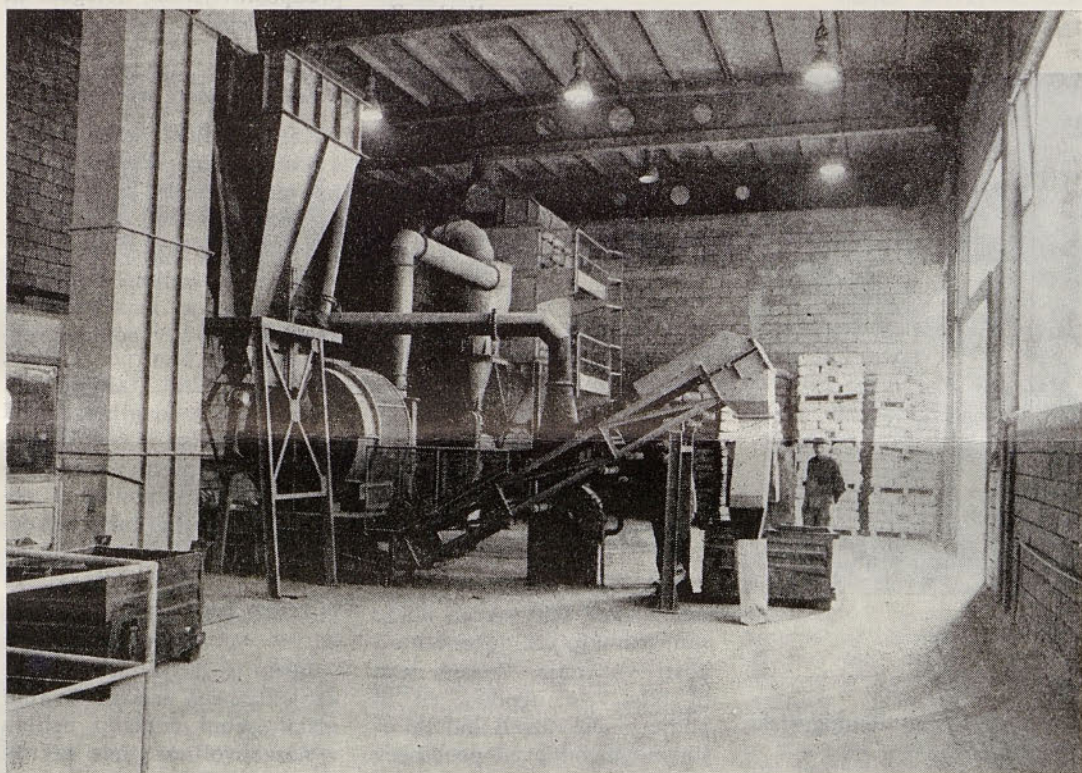
Te informacije bi naj dobili od vodstva, finančnega sektorja, sodelavcev, direktorja TGA, ter izven TGA.

Cilji neresničnih informacij

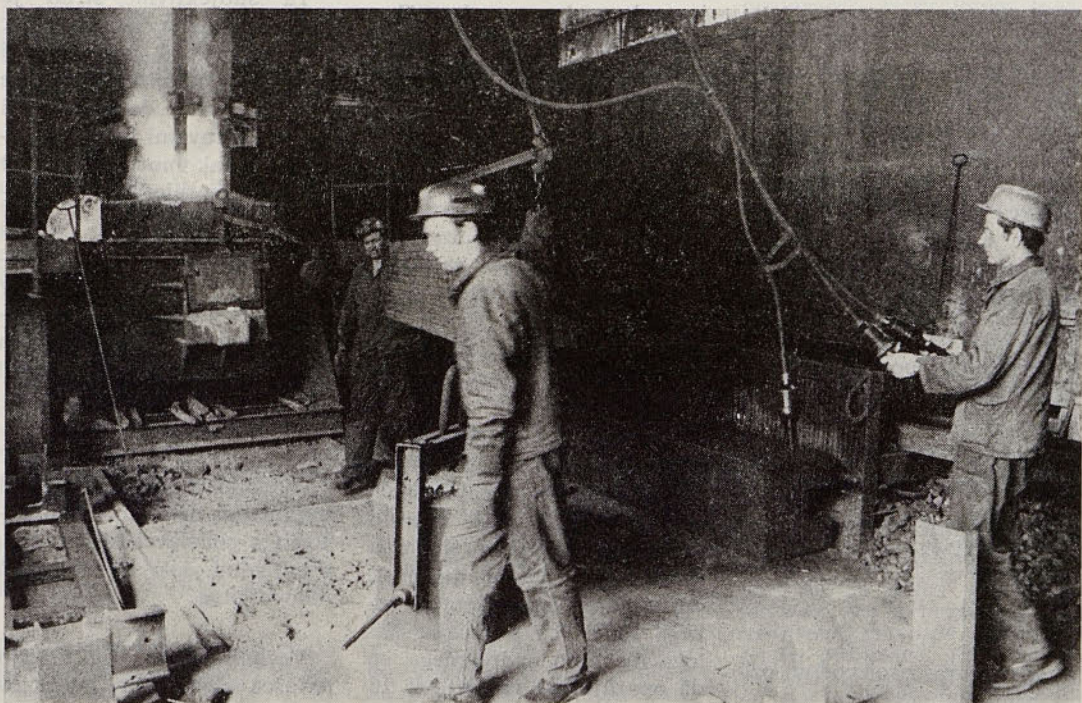
Anketirani menijo, da je osnovni namen teh neresničnih informacij vzbuditi nezaupanje delavcev v vodstvo in samoupravne organe ter razbiti sodelovanje med TOZD. Njegov namen je tudi zniževati delovno moralo. Menijo tudi, da si posamezniki iz različnih vzrokov s širjenjem lažnih informacij želijo ohraniti določen položaj, ki ga imajo.

Varilec

Predelava žlindre

Iz zalivalnice

Krajevna skupnost Kidričevo bo tudi letos dostojno proslavila svoj krajevni praznik, ki bo tokrat že šesti po vrsti. Vsekakor ni potrebe govoriti o tem, zakaj so si krajsani te KS izbrali mesec april za svoj vsakoletni krajevni praznik ali bolje rečeno za vsakoletno praznovanje. To je obletnica rojstva in smrti pokojnega narodnega heroja in revolucionarja ter borca za gospodarski napredek socialistične Jugoslavije in dobrobit slehernega delavca — državljana — tovariša BORISA KIDRIČA. Takoj je treba omeniti, da vsako leto popestri praznovanje krajevnega praznika KS Kidričevo tudi sedaj že dobro znana razstava cvetlic, ki jo organizira prizadeno hortikulturno društvo pod neumornim vodstvom tovariša Vlada Vrbijaca. Prav on je pravi duhovni vodja in organizator — z vsemi sposobnostmi.

Priprave na praznovanje 6. krajevnega praznika KS Kidričevo

Cvetlična razstava, ki bo letos že peta po redu, bo tokrat veliko pestrejša od vseh dosedanjih, saj bo zajeta tako v veliki dvorani TGA, v restavraciji ob prvovrstni razstavi članov kinofotokrožka Kidričevo ter likovno razstavo, ki jo bodo z najboljšimi deli prikazali učenci OŠ »Boris Kidrič« v Kidričevem. V zvezi s praznovanjem 6. krajevnega praznika KS Kidričevo bo potrebnih precej priprav, saj bodo razna tekmovanja ter prireditve v počastitev tega praznika potekale domala cel mesec april s tem, da si bodo društva in organizacije razdelile delo tako, da bodo te prireditve potekale nemoteno v skladu z zastavljenim programom. Zato je bil imenovan tudi poseben pripravljalni odbor, ki mu predseduje tov. Peter Gegič in kateri je sestavljen od vseh predstavnikov društev in organizacij. Sodelujejo pa tudi vse TOZD in OZD na območju KS Kidričevo.

Že na prvem sestanku in katerem so formirali omenjen odbor so med drugim sklenili, da morajo občani in tudi vsi delavci v vseh OZD in TOZD biti sproti ter primerno obveščeni o vseh pripravah ter poteku tega pomembnega praznovanja za KS Kidričevo.

Čeprav smo omenili, da bo praznovanje v počastitev 6. krajevnega praznika trajalo domala cel mesec april pa je potrebno le omeniti tiste najbolj pomembne dneve praznovanja na katerem pa bi res naj sodelovalo čim večje število tako krajanov KS Kidričevo, kot tudi ostalih iz drugih krajev ptujске občine, pa tudi izven njenih meja. Glavni povdarek praznovanju bo vsekakor dan od 9. do 10 in 11. aprila s tem, da bi naj centralna proslava bila v soboto 9. aprila z doslej že znanim programom, ki se prav gotovo bistveno ne bo spremenil. Tako bi na primer tega dne ob 7.00 uri godba na pihala sindikata TGA igrala v Kidričevem budnico, nato bi bil ob 8.00 uri zbor vseh sodelujočih na prostoru OŠ v Kidričevem od koder bi ob 8.30 uri krenila povorka skozi naselje pred spomenik Borisa Kidriča. Pred njim naj bi bil ob 9. uri slavnostni govor.

Omenim naj le, da pripravljalni odbor želi ob tem svečanem trenutku za slavnostnega govornika nekoga iz RK SZDL Slovenije (če bo seveda na razpolago). Po končanem govoru pred spomenikom bi se celotna povorka obrnila proti veliki dvorani restavracije, v kateri bi ob 10. uri bila svečana otvoritev 5. razstave cvetlic, kateri bi sledil bogat kulturni program pred restavracijo oz. v dvorani.

Morda že istega dne popoldne ob 14. uri ali pa naslednjega dne, bi naj bila svečana predaja TRIM steze svojemu namenu in bi naj bil izveden masovni športni tek krajanov vseh starosti. To je vsekakor velika pridobitev za ta kraj. Povdaril sem že, da bo razstava cvetlic v veliki dvorani TGA, medtem ko bo v avli fotorazstava pod naslovom »Razvoj Kidričevega« aji »Razvoj kraja od izgradnje do danes«.

Skratka, program praznovanja bo zelo pester, saj se bodo, kot sem že omenil, v njega vključila društva in organizacije. Tako bodo spretnostne vožnje članov AMD, športna tekmovanja in podobno. Vendar ob tem času še konkretnega programa ni moč objaviti. Vsekakor bo ta sproti sporočen in objavljen. Tako, da bodo vsi občani in člani naše delovne skupnosti pravočasno seznanjeni, da se bodo prireditve lahko udeležili. Pripravljalni odbor ima polne roke dela, o vsem pa več obvestil v Radiu Ptuj ter Tedniku in Večeru.

F. Meško

Fluktuacija in stalnost

Vedno več se razne strokovne službe bavijo s počutjem in stalnostjo zaposlenih na delovnem mestu. Služba za svetovanje podjetjem v Nemčiji je izdelala študijo z naslovom fluktuacija in stalnost. V njej obravnava vzroke nestalnosti, jih analizira ter se bavi z možnostjo optimizacije tega problema.

Vzroki fluktuacije

a) Splošnega značaja

— Stalno prikrajševanje zaposlenih je osnovni vzrok za fluktuacijo.

— Častihlepnost in želja po napredovanju s komponentami agresivnosti, željami po uveljavljanju v delu, so osnove za nezadovoljstvo. Pri celotni problematiki častihlepnih ciljev igrajo priznanje in premoč dominantno vlogo.

— Sem spada tudi skupina mladih strokovnjakov, ki po končanem študiju iščejo vodilne pozicije a jih zaradi premajhne izkušnosti ne morejo dobiti ali pa si po izkušnjah v enem podjetju hočejo nabrati izkušnje še v drugem.

— Vzrok, ki ga pri tem zelo redko najdemo je želja po višjih dohodkih. V mnogih slučajih obstoja celo pripravljenost pričeti ponovno z nižjimi dohodki, če sto celo občutno nižji.

— Različna mnenja s predpostavljene izvirajo v glavnem iz občutkov, da niso za skupaj. Najčeste se to pojavlja v takozvanih družinskih podjetjih. Gre za to, da se ljudje bolni in občutljivi na kritizirano, se ne prenašajo med sabo, da potrebe po svobodi in samostojnosti ne morejo biti vedno zadovoljene, da je na poti preveč ovir, da se napetosti prenašajo od skupine na skupino, da obstojajo želje po napredovanju, ki ne morejo biti uresničene, da prevare in krivice vodijo do preprirov in jeze. Sem spadajo tudi problemi, ki nastajajo zaradi ne izpolnjevanja delovnih pogojev. Vse to ima za posledico, da nastane majhna vojna, ki prinaša na koncu več izgube kot koristi. Takšno stanje lahko izboljšajo le specialno za to strokovno usposobljeni biroji, ali pa naredi konec temu zamenjava personala.

— Pri združitvah in slabih gospodarskih situacijah, vodilno osebje iz raznih znakov sklepa, da se bo v bodočnosti nekaj zgodilo, nakar oni nimajo nobene ga vočiva in se ne počutijo več varne. Strah pred temi dogodki jih motivira, da zapustijo podjetje, menjajo panogo ali često celo poklic. Takšne reakcije so zelo pogoste pri vodilnih, ki so zaposleni v velikih koncernih. Često tudi častihlepni in delovni ljudje ne morejo počakati, kaj bo bodočnost v resnici prinesla in prezgodaj menjajo podjetje. Pozneje uvidijo, da je bila takšna odločitev napačna in jo naknadno obžalujejo. Vzroki za menjavo podjetja so tudi vezanost na družino, življenje po upokojitvi, lastna hiša, želja živeti tam, kjer so preživeli mladost itd. Ti prob-

lemi nastopajo zelo pogosto pri zaposlenih v inozemstvu ter je pri njih potekla pogodba ali jo je treba podaljšati, niso se pa odločili ostati vedno v tujini.

b) Vzroki, ki izhajajo iz dela samega.

Nezadovoljnost pri delu je skoraj pri vseh odpovedih zelo važen vzrok.

To je predvsem: monotono delo, draženje pri delu, možnost boljšega izkoriščanja kvalifikacije, fizično težko delo, prevelik psihični napor.

Ti faktorji nastopajo šele takrat, če se ne ujamejo z individualnimi pričakovanji. Pri tem pa ima potek privajanja na delo, pridobivanje kvalifikacije, zbiranje delovnih izkušenj zelo veliko vlogo. Često nastajajo situacije, pri katerih neugodni delovni pogoji vplivajo na notranost prizadetega in ti iz tega sklepajo na svoj položaj v pod-

— zvišanje števila potencialnih kandidatov. To dosežemo z raznovrstno reklamo,

— jasna formalucija zahtev v oglasih,

— povdaranje prednosti delovnega mesta (dohodek, dodatne bonitete, dobri medsebojni odnosi).

Zvišana kvaliteta interesov so doseže z dobro formulacijo nalog in z dobro reklamo, zelo važen pa je tudi dober glas podjetja.

Najboljšo izbiro dosežemo s skrbno analizo vseh zainteresiranih, z vnaprej pripravljenimi in dobro vodenimi razgovori s kandidati, nadalje z dajanjem dobrih informacij o podjetju in o bodočih nalogah. Poslužujemo se lahko tudi psiholoških testov

Renome podjetja mora delovati v dveh smereh. Eno je v smeri lastnih sodelavcev, v tem slučaju morajo biti dogodki v podjetju v skladu z zaželjeno sliko, da se na ta način ustvari zaupanje. Na vsak način ima podjetje z različnimi komunikacijskimi sredstvi na to možnost vplivati. Dober glas o podjetju pa olajša tudi propagando in najmanjše novih delavcev.

Dobra notranja personalna slika je zelo tesno povezana z občutkom zaposlenih za dobre odnose. Možno je doseči, da neko podjetje napram drugemu velja kot zelo atraktivno in na ta način se ostvari situacija z zelo majhno fluktuacijo.

Drugo je kadrovska slika na zunaj. Ta je zelo tesno povezana s stanjem podjetja. Za razliko od zadnjega, ki obsega široko javnost vključno kupce in dobavitelje, gre pri kadrovske sliki na zunaj za potencialne delavce. Da si podjetje ustvari na zunaj dobro kadrovske podobo je včasih potrebno več desetletij. Često to nastane brez posebnih naporov podjetja. V novjšem času pa se vodstva podjetij zavestno in direktno trudijo, da s pomočjo sredstev javnega obveščanja ustvarijo zaželjeno sliko na bližnjem teritoriju.

Predvidevanje odpovedi

Podjetja mnogokrat izvejo za odpoved šele takrat, ko že same nimajo več nobene možnosti vplivanja. Zaradi tega bi bilo zelo ugodno, če bi podjetje po različnih indikatorjih moglo odpoved poedincev ali skupin vsaj slutiti vnaprej. Zaradi kompleksnosti vprašanja odpovedi in različnih mejnih vrednosti, ki pri poedincu povzročajo odhod je to brez dvoma zelo težko.

Predpogoj za takšne napovedi je dobro organiziran informacijski sistem. Vodstvo podjetja mora razviti metode, ki omogočajo zaznati spremembo počutja in zadovoljnosti zaposlenih. Posebno redna posvetovanja vodstvenih in vodilnih na različnih nivojih skupaj s sodelavci so zelo koristna ter dajejo informacije o bodoči fluktuaciji.

Obstojajo tudi neki individualni indikatorji, ki lahko napovedujejo bodočo fluktuacijo. Potencialno daje sigurno vsaka negativna sprememba v delovni situaciji možnost, da se nameni za odpoved nekega sodelavca povečajo. Naloga direktno nadrejenega je, da opazuje vse reakcije v tej smeri. Redna presoja stanja in razgovori s sodelavci so pri tem zelo važni.

Prav tako je treba vestno razmisliti, kakšne posledice bo imela odklonitev sodelavčevih zahtev, kritik in želj.

Večkrat se zgodi, da z odhodom enega sodelavca iz majhne skupine odpove še drugi.

Važni vzroki za odpoved so spremembe pri delu in v drugačnem obnašanju sodelavca, na primer:

hitro poslabšanje delovne storilnosti v kvalitativnem in kvantitativnem pogledu, česta odsotnost zaradi bolezni ali drugih vzrokov, ekstremne zahteve po osebnih dohodkih, zahteve za premestitev v okviru podjetja, izredno povečana ali pa popolnoma opuščen kritika in splošno spremenjeno obnašanje napram predpostavljenim, kolegom in sodelavcem.

Zadovoljnost pri delu

Kar se tiče zadovoljnosti s konkretnim delom, pa je ta individualna za vsakega posameznika.

Samo za vodilne strukture zaposlenih je značilno, da jim bodočnost v poklicu veliko pomeni. Sigurno je tudi, da so poedini faktorji, ki vplivajo na zadovoljnost, med seboj povezani. Kdor se pritožuje nad premajhnimi dohodki, je nad humanimi odnosi v podjetju manj navdušen. Vzrok za zamenjavo zaposlitev je ponavadi več in le redko eden sam.

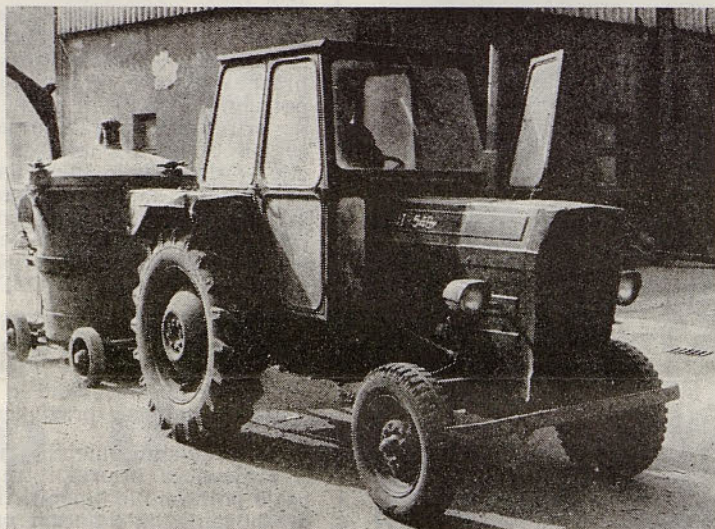
Jasno je, da je zadovoljnost subjektivnega značaja in tudi nizki osebni dohodki peljejo v nezadovoljnost šele takrat, če prizadeti smatra, da se mu je zgodila krivica in so dohodki prenizki.

Ta subjektivna stran je zelo pomembna, ker ne more biti vodena od podjetja ali njegovih vodilnih. Torej ne zadošča samo, da so osebni dohodki pravični in dovolj visoki, ampak morajo biti kot taki tudi sprejeti.

Upoštevati je treba da določeni pogledi na življenje v različnem času in pod različnimi pogoji, lahko vplivajo skrajno različno na počutje, pa čeprav so objektivni ostali vedno enaki.

Izkušnje kažejo, da tudi pri zanimivem delu in slabih odnosih s sodelavci ali predpostavljenimi delo ne daje več zadovoljstva.

Verjetnost za fluktuacijo narašča s številom faktorjev za katere se smatra, da povzročajo slabo voljo zaposlenih.

Prevoz aluminija

jetju. Sicer pa je zadovoljnost v povezavi s fluktuacijo zelo raztegljiv pojem.

Mnoge raziskave kažejo, da velik del zaposlenih s svojim poklicem ni zadovoljnih in ga ne smatrajo kot optimalnega.

Nadalje velik del zaposlenih ne dela v svojem poklicu, ker so bili v njem razočarani, ali pa ker se obseg dela v tem poklicu zmanjšuje. Obstojajo mnenja, da tisti, ki menjajo poklic zelo hitro menjajo tudi podjetja, ker niso vezani na kvalifikacijo in lahko iščejo novo zaposlitev brez omejitev.

Možnost zmanjšanja nestalnosti

Vse raziskave kažejo, da je zaenkrat možno uspešno in tudi najbolj gospodarno privesti fluktuacijo do optima s skrbno izbiro kadra, s pravilno razmestitvijo in pomočjo pri uvajanju. Ker so ti problemi bistveni za produktivnost podjetja ter za realizacijo načrtanih smernic, jim moramo dajati prednost. Izkušnje kažejo, da so zelo važna naslednja dejstva:

in uporabljamo demografske znanosti.

Čimboljše uvajanje novih moči ni za podcenjevati. Po ocenah ponekod tudi do 30 odst. na novo sprejetih vodstvenih in vodilnih kadrov že pred iztekom poskusne dobe ponovno menja službo. Da pa je pri nasledniku naslednika verjetnost zopet 30%, če ne celo večja. Mnogokrat se takšni neuspehi zmanjšajo z nastavitvijo manj kvalitetnega delavca. Pravilna pot je vsakakor, da že pri sprejemanju in uvajanju naredimo vse, da ne pride do ponovnih odpovedi.

Na renome podjetja v glavnem vplivajo naslednja dejstva:

— Zgodovinski razvoj (tradicija) podjetja

— Poznavanje in nivo dodatnih bonitet, socialne ureditve

— Plače

— Struktura proizvodov oziroma uslug

— Poznavanje in glas vodilnih,

DELOVNI PROCES

(Nadaljevanje s 7. strani)

navljajo v krajših časovnih presledkih. To pa omogoča delavcu, da poveča izurjenost in vajenost na delu in dalje, da se tiste skupine mišic, ki opravljajo delo, sčasoma prilagodijo obremenitvi. Posamezni gibi prstov, dlani, rok in tudi celega telesa postajajo vse bolj skladni in tekoči in se končno združijo v skoraj avtomatični potek gibov. To pa dalje omogoča delavcu, da brez bistvenega povečanja obremenjenosti poveča učinek pri delu.

2. Delavcu se v mislih ni treba vedno znova privajati na delovne naloge, ki so pogosto spreminjajo. Tudi zategadelj more delavec povečati učinek, ne da bi se povečala obremenjenost.

3. Če so cikli dela na delovnih mestih kratki, moremo leta in pa delovne priprave bolj prilagoditi vsakokratnim posebnim zahtevam. Pogosto pa oblikujemo celo zelo učinkovita ekonomska delovna mesta.

4. Vsakemu sodelavcu zapamato tisto delovno nalogo, za katero kaže največ sposobnosti. Če delo ni deljeno, pa mora delavec pogosto opravljati tudi opravilo, za katero ni niti razpoložen niti posebno usposobljen.

5. Delitev dela po njegovih vrstah omogoča, da delo opravljajo delavci, ki nimajo posebne strokovne izobrazbe.

6. Čas, potreben za priučevanje in pripravljajanje na delo, moremo bistveno skrajšati.

7. Kvaliteta dela se izboljša, ker pač delavec stalno opravlja enako delo in ker delne naloge zaradi tega opravlja mnogo enakomerneje.

Pomanjkljivosti

1. Z vsako delitvijo dela se večja število transportiranih predmetov dela, pa tudi predajanje informacij med delovnimi sistemi. Če tedaj delo preveč drobimo, morejo dodatni elementi delovnega procesa deloma ali pa tudi popolnoma odpraviti prednosti, ki jo prinaša delitev dela po vrstah.

2. Prepodrobno deljenje delovne naloge more privedi do nesimetrične obremenitve posameznih mišic, sklepov in tako naprej. To pa povzroča večjo utrujenost in če delavec nima pravi čas dovolj možnosti za okrevanje tudi zmanjšujejo ali celo odpravljajo povečanje učinka, ki ga daje delitev dela.

3. Opravljanje zelo kratkih del more včasih pri delavcu povzročiti občutek monotonijske in dolgočasja. To pa dalje zmanjšuje notranje spodbude za delo. Vsekakor to ne velja v enaki meri za vse ljudi. Zaradi tega je nujno potrebno, da ugotovimo pripravljajenost tudi za enolično delo in tako preprečimo morebitno nasprotovanje.

V mnogih primerih moremo nasprotovanje enoličnemu delu preprečiti z ustreznim oblikovanjem delovnih mest med delovnim časom, z občasnim predvajanjem glasbe in z drugimi metodami.

Viktor Markovič, org.

Iz livarne

Resolucija o politiki uresničevanja družbenega plana

Kot običajno so tudi v mesecu februarju zasedali vsi trije zbori skupščine občine Ptuj. Razlika je bila tokrat v tem, da je družbenopolitični zbor SO Ptuj zasedal že v petek 11. februarja, medtem ko sta zbor krajevnih skupnosti ter zbor združenega dela zasedala pozneje in sicer v torek 15. februarja 1977.

Dnevni red na vseh zasedanjih je bil v glavnem isti razen nekaterih točk, ki spadajo le v pristojnost odločanja zbora krajevnih skupnosti ter zbora združenega dela.

Tokrat je bilo zasedanje vseh treh zborov v glavnem usmerjeno le na eno glavno točko in sicer na resolucijo o politiki uresničevanja družbenega plana. To je tokrat brez dvoma področje, ki služi največ pozornosti, saj se ob tej resoluciji morajo zamisliti prav vsi občani v ptujski občini. Kajti na vseh nas sloni sedaj to, da isto v celoti tudi uresničujemo, kot smo je že v razpravi tudi potrdili in sprejeli. Tako, kot na zasedanju družbenopolitičnega zbora SO Ptuj je tudi na skupnem zasedanju ostalih dveh zborov najprej spregovoril predsednik IS SO Ptuj tov. Franjo Gnilšek, dipl. ing.

Zelo obširno in konkretno je nakazal vrsto nalog in problemov, ki nas čakajo v letošnjem letu, vendar pa je ob vsem povdaril, da je prav od vseh nas odvisno kako bo

mo to resolucijo dejansko tudi izvajali. Ob vsem tem pa vsekakor velja omeniti, da je v razpravah sodelovalo izredno malo delegatov, če pri tem izzamemo družbenopolitični zbor, kar pa nas mora vse spraviti v razmišljanje o vzrokih. Saj se verjetno vsi dovolj ne zavedajo dejstva kaj sploh pomeni ta resolucija za našo občino in vse nas v letu 1977.

Pri tem pa je najbolj zanimivo, da bi prav v zboru združenega dela morali delegati obširno razpravljati o tej resoluciji, vendar pa se je žal dogodilo, da je razpravljajal le predstavnik IS SO Ptuj, ki je seveda v svojem referatu povdaril, da gre za vrsto pomembnih nalog in aktivnosti, ki jih bo moralo opraviti prav združeno delo, ki se bo moralo aktivneje vključevati v uresničevanje družbenega načrta občine Ptuj. Prav tako tudi na zasedanju zbora krajevnih skupnosti ni bilo posebnih pripomb na to resolucijo. Vendar nas to nekoliko moti, saj gre tukaj za zelo pomemben in aktualen akt občine, ki služi v korist vseh občanov.

Kot sem že prej omenil je nekoliko bolj stekla razprava na zasedanju družbenopolitičnega zbora, kjer so delegati nekoliko konkretnije spregovorili o tem pomembnem aktu in tudi nato predlagali ostalima zboroma, da o stališčih razpravljata in sprejmeta konkretne zaključ-

ke k temu dokumentu. Če analiziramo razprave o tako pomembni resoluciji za našo občino nas malce zaskrbi dejstvo, da v razpravah vse premalo sodelujejo prav tisti, ki delajo v združenem delu in bi po vseh pravih morali povedati največ in seveda tudi odločno!

Če se zavedamo dejstva, da podatki za lansko leto kažejo nič kaj razveseljive rezultate poslovanja, je že lahko znak za rdečo luč, da nismo poslovali najboljše in, da bo v tej smeri treba nekaj ukreniti oziroma ukrepati, saj bi tako mogoče le bilo moč nekaj nadoknaditi v letošnjem letu. Ko je na seji DPZ tovarišica Jožica Čarmanova, članica izvršnega sveta razpravljala o nekaterih najbolj aktualnih problemih v zvezi z resolucijo o politiki uresničevanja družbenega plana občine Ptuj za leto 1977 je predvsem povdarila, da nam v delovnih organizacijah manjkajo predvsem konkretni razvojni in investicijski programi, saj jih nimajo niti nekatere večje delovne organizacije v naši občini med katere vsekakor sodimo tudi v TGA Kidričevo.

Ko je tovarišica Jožica Čarmanova med drugim povdarila, da za denar ni bi bil problem, če bi imeli izdelane konkretne razvojne in investicijske programe, potem mora dati to misliti tudi nam v naši delovni organizaciji. Povdarila je, predvsem da je

(Nadaljevanje na 12. strani)

Prof. dr. Marjan Erjavec

O ščitni žlezi, golši in raku te žleze

Brž, ko smo zapazili na vratu bulo, k zdravniku

Ščitnica je žleza na vratu, o kateri marsikdo ne ve kaj prida. Ploščata je, metuljaste oblike in leži pred sapnikom: odtod tudi njeno drugo ime — predsapnica. Njena edina, vendar dovolj tehtna naloga je zbiranje joda iz krvi in izdelovanje jodirane beljakovine, znane pod imenom tiroidni hormon, ki je soodgovoren za presnovo sleherne celice v telesu. Včasih tega hormona ni in tedaj se pojavijo bolezni kot tiroidni kretinizem in miksedem, ki sta dve obliki posledic upočasnjene celične presnove.

Mnogo pogosteje pa je dejavnost žleze prevelika, hormona v telesu je preveč; celična presnova je škodljivo zvišana. Ta bolezen je obče znana bezdedovka in zadeva predvsem ženske.

Še pogosteje se pojavlja golša, ki je skupno ime za razne bule, ki nastajajo v ščitnici, ne glede na njihovo velikost, naravo in mesto nastanka med dvema ducatema ljudi bo vsaj en golšav. Golšavost je včasih zvezana z daljšim prebivanjem na področju, kjer v vodi ni dovolj joda; spet drugič pa nastaja brez trdnejše zveze z dejavniki okolja. Navadno golša ni nevarna, le nadležna; kirurgi jo brez posebnih

težav odstranjujejo z operacijo.

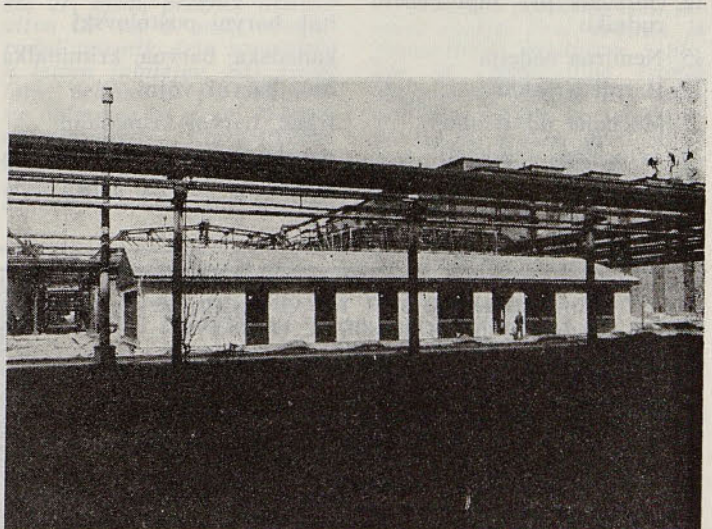
Včasih pa je bula v tej žlezi prvi znanilec raka ščitnice, zločestne golše, ki bolnika vedno usmrti, če je ne zdravimo.

Bula je torej prvi in navadno edini zgodnji znak raka te vrste, ki ga bolnik morda sploh ne opazi. Še teže pa spoznamo, če se razvije znotraj nezločestne golše. Enakomerno, obojestransko povečana ščitnica ni sumljiva, ker se rak vedno prične na enem samem mestu v žlezi.

Napredovale in zanemarjene oblike raka kažejo najrazličnejša znamenja glede na vrsto razrasti oziroma zasevkov. Bula na vratu postaja vedno večja, vrašča v okolico in utegne bolnika dušiti — in zadušiti. »Kratka sapa« pove, da so prizadeta tudi pljuča, bolečine v pasu kažejo na zasevke v jetrih, najdene kosti pa povzročajo vedno hujše »revmatične« bolečine.

Raka ščitnice odkrije vesten zdravniški pregled. Zločesto mesto se tipuje kot zatrdlina, podobna tršemu esiru, medtem ko so nezločeste bule elastične, kot npr. gumijeve žogice. Dokažemo pa tudi hudo bo-

(Nadaljevanje na 12. strani)

Upravna zgradba TOZD glinica

Resolucija o politiki uresničevanja družbenega plana

(Nadaljevanje z 11. strani)

potrebno kadrovske okrepiti strokovne službe ter delovne skupine, ki bi imele nalogo, da čimprej izdelajo dobre razvojne in investicijske programe, ki bi služili tako delovni organizaciji kot tudi občini. Prav gotovo pa bi o vsem tem morali najbolj razmisliti naši delegati iz TGA, ki nas zastopajo v zboru združenega dela, saj je to naš skupni interes tako za našo delovno organizacijo, kot tudi za ptujsko občino.

Dobri razvojni in investicijski programi so brez dvoma najboljši ključ za hitrejši razvoj našega gospodarstva, ki bi koristil prav vsem. Zato ni zgolj slučaj, da so delegati vseh zborov sklenili apelirati na združeno delo, da resnično čimprej kadrovske okrepijo strokovne službe ter imenujejo delovne skupine za izdelavo dobrih razvojnih programov. Resolucija je bila predmet precejšnje razprave na seji družbenopolitičnega zbora SO Ptuj, prav pa bi bilo, če bi o tej kaj več spregovorili tudi delavci v združenem delu ter dajali svojim delegatom napotke in predloge, da bi le-ti zastopali resnično interese združenega dela in ne poedinih delegatov.

Resolucijo so delegati sicer sprejeli soglasno, vendar pa še to ne pomeni, da so se z njo tudi podrobno seznanili, kar so najbolje dokazale razprave na sejah zborov predvsem v tistih, kjer bi razpra-

ve morale biti najbolj aktualne, v ZZZD. V omenjeni resoluciji za leto 1977 je začetno, da se bo družbeni proizvod celotnega gospodarstva povečal za okoli 6% ter bi naj znašal na prebivalca 31 tisoč dimarjev. Prav tako bi naj industrijska proizvodnja porasla za 9 odstotkov, kmetijska pa za 3 odstotke, medtem, ko je v družbenem sektorju predviden porast zaposlenosti za okoli 3 odstotke ali bolje rečeno za 470 novih delovnih mest, investicije pa bodo porasle za 6 do 7 odstotkov, produktivnost dela pa za okoli 3 do 3,2 odstotka. Od tega v industriji za 5 odstotkov.

Omenjena resolucija, katero je izvršni svet SO predložil vsem zborom z nekaterimi dopolnitvami v obliki amandmaja pa vsekakor predstavlja konkreten program letošnjih delovnih nalog, katerih uresničevanje pa bo brez dvoma zahtevalo tudi veliko naporov od vseh občanov in delovnih ljudi. Potrebno bo vsekakor polno angažiranje vseh zavestnih subjektivnih sil ter maksimalno mobiliziranje vseh materialnih možnosti, kajti le v tem primeru bomo kos vsem zastavljenim nalogam, ki jih pred nas postavlja sprejeta omenjena resolucija. Prepričani smo, da bodo tudi vsi delavci v naši delovni organizaciji sledili tej akciji za boljši jutri!

F. Meško

				VANADIJ REKA V SRBIJI	ZNAMKA ŠVIC. UR	MALIKO- VALSTVA	PRELEST MIK	DEČEK IZ 1001, NOČI	DEL TELESA
				VRSTA NOŽA					
				VETRIH JOPIC					
				OPICA	SREDIŠČE MOLDA- VIJE				IZUM
SEST. M. KOROŠEC	ZIVAL- SKI	TONA	METER	GLEJ SLIKO SPODAJ	M. IME (MNOŽ.) ANVAR EL				
OZRA- ČJE						OZNAČBA ZA ZOBNIKE SLABO- KRIVNOST			
DUŠIK	VRSTA TEKSTI- LA	IZSTRE- LJEH JUŽNOM. INDIJANEC							
HOMER- JEVA PESNITEI						MESTO V NDR			
MORSKI VRAG					ŽIDOV. M. IME	KRAJŠA ZVANSTV. RASPRAVA MEHIŠKI KOŠARKAR			
IZPRAŠE- VALEC NA ANKETI						KRATICA ZA EVZ. DRŽAVO	1500 RIMSKO STUPENA KAČA		
LITIJ				LITER	RAZGI- BAYA- NJE				
GLAVNI ŠTEVNIK									
NOBEL ALFRED					M. IME	KUPUJTE KIH			

„Aluminij“ je tvoje glasilo!

O ščitni žlezi, golši in raku te žleze

(Nadaljevanje z 11. strani)

lezen s pregledom tkiva, ki ga poskusno izreže kirurg, ali pa s pregledom posameznih celic, ki jih posrkamo iz bule s tanko iglo. Usoda teh bolnikov je odvisna predvsem od zgodnje diagnoze. Ko

je rakovine še malo, jo lahko kirurg izreže v celoti; po potrebi pa učinek kirurškega posega podkrepi še kasnejše obsevanje.

Ko pa je bolezen prešla meje, v katerih lahko bulo še operiramo, pa o bolnikovi usodi odloča vrsta rakavih celic. Nekatere »zrelejš« obli-

ke rastejo razmeroma počasi in obdrže delno lastnosti materinskega tkiva, med drugim tudi zmožnost zbiranja joga iz krvi. Čeprav so take bule že napredovale in se razsejale, jih uspešno ozdravimo z radioaktivnim jodom, ki ga rakave celice sprejmejo vase kot »trojanskega konja«, v katerem se skrivajo sevanja, ki se nato sproščajo v celicah in jih uničijo. Učinek tega sevanja podpiramo še z dolgotrajnim hormonskim zdravljenjem.

Usoda bolnikov, ki so zboleli za »nezrelo« obliko raka ščitnice, je zapечатena, čim rakovine ne moremo več izrezati v celoti. Te bule rastejo silno hitro, predvsem na vratu samem, pa tudi po notranjih organih. Z obsevanjem zaustavimo rast le za krajši čas. Bolnika hitro pobere krvavitev, pljučnica ali drugi zapleti, ki se jim oslabele telo ne more več upirati. Na srečo pa tudi to vrsto tumorjev v zadnjem času vse zanesljiveje diagnosticiramo in tudi vse uspešneje zdravimo z obsevanjem in zdravlili.

Kako se obvarujemo raka ščitnice?

Poznamo le en način: čim smo zapazili na vratu bulo, poiščimo vestnega zdravnika. Navadno je bula nedolžna; le včasih gre za hujšo bolezen. Nikakor in nikoli pa narave tega pojava ne presoajmo sami! O potrebi temeljitejšega pregleda naj odloči zdravnik. Le tako bo mogoče bolezen odkriti in jo odstraniti pravočasno.

To gradivo nam je posredovalo in financiralo Društvo SRS za boj proti raku.

ZAHVALA

Ob mnogo prerani izgubi dragega moža in očeta

LOVRA BERANIČA

vodje hale B TOZD ALUMINIJ

se iskreno zahvaljujem govornikom, pevskemu zboru in godbi ob odprtem grobu ter vsem sodelavcem in prijateljem, ki so ga tako številno spremljali na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujem se OO sindikata in vsem sodelavcem za izkazano pomoč. Posebej se zahvaljujem tov. ing. Kerblerju za izdelavo fotografij.

Žalujoči: žena Katica in sinova

KINO SPORED

za mesec april 1977

1. Moskva, ljubezen moja	ruska barvna ljub. drama
5. Plamen in strela	amer. barvni pustolovski
8. Plavi angel s črnim čevljem	franc. barvna komedija
12. Obračun pri zapuščenem rudniku	ital. barvni pustolovski
15. Nemirna nedelja	kanadska barvna kriminalka
19. Heroji v peklu	ital. barvni vojni
22. Močnejši od strahu	franc. barvni kriminalni
26. Avtocesta v postelji	danska barvna erot. komedija
29. Petko	ang.-meh. barvna satira

IZDAJA DELAVSKI SVET TOVARNE GLINICE
IN ALUMINIJA BORIS KIDRIČ KIDRIČEVO

Uredniški odbor:

Ivo Tušek — predsednik,

Clani:

Franc Meško

Anton Zdravec

Jože Huzjan in

Anton Kozoderc — namestnik predsednika —

Franc Vrlič — odgovorni urednik

Tisk: ZGP »Pomurski tisk« — TOZD tiskarna, Murska Sobota

Clani kolektiva in upokojenci dobivajo list brezplačno.

Rokopisov in slik ne vračamo.